Ранняя ярава збожжавыя і зернебабовыя культуры (без кукурузы, грэчкі і проса) пасеялі ў Беларусі на 20,1 працэнта запланаванай плошчы.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

№ 24 (4482)

24 сакавіка 2020 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

АФІЦЫЙНА

Каранавірусная статыстыка

Учора Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь агучыла свежую інфармацыю па каранавірусе. На панядзелак быў зарэгістраваны 81 выпадак інфіцыравання COVID-19. Старэйшаму пацыенту 78 гадоў, самаму малодшаму – 3 гады.

Пралячыліся і выпісаліся альбо рыхтуюцца да выпіскі 22 пацыенты. Яшчэ 59 знаходзяцца пад медыцынскім кантролем і на лячэнні.

41 выпадак заражэння каранавірусам – завозны.

Фота tut.by.

СІТУАЦЫЯ

За што асудзілі Уладзіміра Цыгановіча?

У лютым блогер прапанаваў людзям задаць работнікам “Белнафтахіма” пытанні, актуальныя для ўсяго грамадства, а ў выніку атрымаў 15 сутак арышту.

Блогер **Уладзімір Цыгановіч**, які вядзе youtube-канал MozgOn, 24 лютага ў сваім тэлеграм-канале прапанаваў усім, каго непакоіць пастаяннае павышэнне коштаў на паліва, прыйсці да “Белнафтахіма” і задаць пытанні на гэты конт кіраўніцтву канцэрна.

Праз дзень пасля гэтага на сустрэчу прыйшло некалькі дзясяткаў чалавек. Адбылася размова з прадстаўнікамі канцэрна, якія выйшлі да людзей на вуліцу.

У выніку блогер днямі быў асуджаны завочна на 15 сутак адміністрацыйнага арышту за заклікі ў інтэрнэце да ўдзелу ў несанкцыянаваным масавым мерапрыемстве.

Як юрысты ацэньваюць такое рашэнне суда?

Аляксандр ГАЛІЕЎ, сябра Мінскай гарадской калегіі адвакатаў:

– Я мог бы ацаніць судовае рашэнне з пункту гледжання заканадаўства, але толькі ў тым выпадку, калі б быў знаёмы з матэрыяламі справы. Трэба ведаць, што ўказана ў пратаколе, у фабуле правапарушэння.

Таму адвакаты нярэдка ўстрымліваюцца ад каментавання нейкіх спраў, калі раней не знаёміліся з іх матэрыяламі. У адваротным выпадку высновы, скажам так, будуць няпоўнымі.

Валянцін СТЭФАНОВІЧ, праваабаронца:

– Паводле беларускага заканадаўства, блогер арганізаваў несанкцыянаванае масавае мерапрыемства, бо раней заклікаў людзей прыйсці ў пэўнае месца ў пэўны час. Адпаведна, ён парушыў парадак правядзення масавых сходаў. Трэба было спачатку падаваць у Мінгарвыканкам заяўку на правядзенне акцыі, хаця, хутчэй за ўсё, ніхто б не дазволіў ладзіць ля канцэрна мітынг-сустрэчу.

Гэтае заканадаўства, якое рэгламентуе парадак правядзення мірных масавых мерапрыемстваў, ужо даўно крытыкавалася і рознымі міжнароднымі арганізацыямі, і беларускімі праваабаронцамі. Яно не адпавядае міжнародным стандартам і вельмі сур’ёзна абмяжоўвае рэалізацыю гэтых свабод на практыцы.

Таму з нашага пункту гледжання судовы прысуд Цыгановічу – гэта праслед блогера за яго меркаванні. Людзі сабраліся на мірны сход, каб задаць актуальныя для ўсяго грамадства пытанні і атрымаць на іх адказы. Што тут крымінальнага?

Зрэшты, у гэтай сітуацыі нічога новага няма, яна ў рэчышчы нашых пастаянных праблем. Тут таксама можна ўзгадаць і снежаньскія падзеі мінулага года, калі людзі выйшлі на вуліцу, каб выказацца ў падтрымку незалежнасці краіны, а іх за гэта каралі вялізнымі штрафамі. Таму, паўтаруся, закон аб масавых сходах даўно састарэў, і яго неабходна карэктаваць.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПАЗІЦЫЯ

Сяргей ЧЭРАЧЭНЬ, старшыня партыі «Беларуская сацыял-дэмакратычная Грамада»:

«Самім выжыць будзе вельмі цяжка…»

Бізнесмен і прэтэндэнт ў кандыдаты на пасаду прэзідэнта на выбарах 2020 года Сяргей Чэрачэнь напісаў зварот у Цэнтральную камісію па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў. Ён просіць Цэнтрвыбаркам ужо зараз паклапаціцца пра здароўе выбаршчыкаў, а ў выпадку крытычнай сітуацыі разгледзець варыянт пераносу выбараў на перыяд пасля стабілізацыі сітуацыі з каранавірусам.

«Народнай Волі» палітык таксама распавёў, што, паводле яговых прагнозаў, многім беларусам у бліжэйшыя месяцы прыйдзецца даволі цяжка ў фінансавым плане.

«Згодна з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь у бягучым годзе ў нашай краіне мусяць адбыцца прэзідэнцкія выбары не пазней за 30 жніўня. Адразу пасля афіцыйнага аб’яўлення даты выбараў распачнецца выбарчая кампанія. І гэта мусіць адбыцца ўжо хутка, – *гаворыцца ў звароце Сяргей Чэрачня да ЦВК.* – Выбарчая кампанія прадугледжвае мноства публічных сустрэч як у адкрытых, так і ў закрытых прасторах, дзе будзе збірацца адначасна многа людзей. У сувязі з гэтым лічу, што ЦВК ужо зараз мусіць прыняць неадкладныя меры па нейтралізацыі пагрозы ад новага каранавіруса для здароўя нашых грамадзян падчас выбарчага працэсу.

Сярод неадкладных мер могуць быць такія, як забеспячэнне сябраў ініцыятыўных груп медыцынскімі маскамі і медыцынскімі прэпаратамі для гігіены ў неабходнай колькасці; апрацоўка і дэзінфекцыя памяшканняў і тэрыторый, дзе будуць праходзіць сустрэчы; прысутнасць медыцынскіх службаў на выбарчых мерапрыемствах…

У выпадку крытычнай сітуацыі разгледзець варыянт пераносу выбараў на перыяд пасля стабілізацыі сітуацыі з каранавірусам у краіне. У адваротным выпадку не толькі на ўладзе, але і на сябрах камісіі будзе ляжаць персанальная адказнасць за здароўе і жыццё выбаршчыкаў».

– Сяргей, вы раней шмат ездзілі, падарожнічалі. Зараз ваша жыццё моцна змянілася?

– Многія сустрэчы, запланаваныя на сакавік і красавік, на жаль, адмяніліся. Шмат што мы перанеслі ў анлайн, хоць асабістыя сустрэчы даюць большы эфект.

– Вы верыце, што выбары могуць перанесці на больш позні тэрмін?

– Складана зараз рабіць прагнозы… Не думаю, што цяпер урад моцна турбуе пытанне выбараў – утрымаць бы эканамічную сітуацыю! На мой погляд, калі не адбудзецца нейкі цуд ці не вынайдуць вакцыну ад каранавіруса, праз два-тры месяцы мы апынёмся ў вельмі цяжкай сітуацыі. І пытанне будзе стаяць не аб выбарах, а аб элементарным выжыванні!

Цяпер шматлікія сектары эканомікі замерлі, некаторыя віды бізнесу могуць проста загінуць. МТЗ і БМЗ перажываюць надзвычай цяжкі перыяд, праблемы на Беларускай чыгунцы – больш за 200 праваднікоў адпраўлены ў неаплачвальныя адпачынкі. Ва ўсіх сферах, якую ні вазьмі, сёння праблемы!

Мне хацелася б, каб мы выйшлі з гэтай сітуацыі без вялікіх страт. І, калі ёсць магчымасць, трэба адшукаць фінансаванне для падтрымкі прадпрыемстваў, бізнесу і звычайнага насельніцтва. Цяпер пра гэта трэба думаць у першую чаргу, а не пра дату выбараў. Таму што такіх праблем, якія могуць быць, у нас яшчэ ніколі не было.

– І што, па-вашаму, трэба рабіць? Які рэцэпт?

– З улікам таго, што ў нас няма падушкі фінансавай бяспекі, трэба з кімсьці дамаўляцца. Я маю на ўвазе ў першую чаргу той жа Еўрапейскі Саюз. У іх, вядома, зараз таксама нямала праблем, але, калі мы не атрымаем фінансавай падтрымкі, не ведаю, як мы ўтрымаемся. У дадзенай сітуацыі я бачу выхад толькі альбо ў раскупорванні золатавалютных запасаў, якіх у нас не так шмат, альбо ўсё-такі павінна быць падтрымка партнёраў. Самім выжыць будзе вельмі цяжка. Але будзем верыць у лепшае!

Што канкрэтна трэба рабіць? Каб мінімізаваць страты, выстаяць перад рэальнай небяспекай і ўтрымаць эканоміку краіны, неабходна аператыўная дзяржаўная праграма, якая хаця б часова зменіць правілы функцыянавання практычна ўсяго – ад механізмаў у эканамічных працэсах да пытанняў самакіравання ў рэгіёнах.

Для таго каб пазбегнуць эканамічнай катастрофы, лічу, прама цяпер урад павінен прыняць рашэнне аб замарозцы страхавых узносаў у ФСАН (35%) і падаходнага падатку (13%) тэрмінам не менш за тры месяцы, адмяніць на гэты ж перыяд часу адлічэнні на капітальны рамонт, дарожны падатак і ўсе дзяржпошліны.

На вышэйшым дзяржаўным узроўні павінны быць разгледжаны наступныя пытанні:

– адкрыццё беспрацэнтных крэдытных ліній на выплату заработнай платы з разліку 50% ад заробку за люты, сакавік і красавік пры захаванні штату супрацоўнікаў на прадпрыемствах;

– увядзенне фіксаваных арэндных ставак для плошчаў рознай класнасці (абавязковыя для ўсіх арэндадаўцаў на час пандэміі), у тым ліку і для некамерцыйнай нерухомасці;

– продаж вуглевадародаў у камерцыйны і дзяржсектар па сабекошце (на час пандэміі);

– рэгуляванне максімальнай надбаўкі для тавараў першай неабходнасці на ўзроўні 5%;

– пераход на трохдзённы працоўны тыдзень для супрацоўнікаў прадпрыемстваў, якія не ўдзельнічаюць у асноўным цыкле вытворчасці тавараў і паслуг, а таксама для ўсіх работнікаў бюджэтнай сферы, за выключэннем урачоў і службаў МНС;

– адтэрміноўка па крэдытах (на час пандэміі);

– адтэрміноўкі па выплаце ўсіх відаў штрафаў і пені;

– фарміраванне стабілізацыйнага фонду па пытаннях адраснай падтрымкі прадпрыемстваў, якія не маюць магчымасці функцыянаваць ва ўмовах каранавіруса (падзенне выручкі больш як на 50% і ўваходжанне ў зону стратнасці);

– забеспячэнне рэальнай дапамогай па беспрацоўі людзей, якія будуць звольнены пасля 1 красавіка 2020 года (на час пандэміі плюс 6 месяцаў пасля нармалізацыі сітуацыі);

– кампенсацыя ўсім грамадзянам Беларусі аплаты камунальных паслуг пры перавышэнні іх памеру 30 працэнтаў ад памеру сямейнага бюджэту;

– адмена любых плацяжоў у дзіцячых садках і школах;

– увядзенне абмежаванняў для руху па-за працоўным часам.

Дзяржаве цяпер неабходна думаць пра людзей, а не пра свае прынцыпы. У грамадстве чакаюць рэальных дзеянняў, а не ўтойвання фактаў і галаслоўных запэўніванняў аб тым, што праблема вырашыцца сама.

Марына КОКТЫШ.

УЛЫБКА ХУДОЖНИКА

На минувшей неделе **Александр Лукашенко** обсудил ситуацию с коронавирусной эпидемией с министром внутренних дел **Юрием Караевым**. Было сказано, что с заболеванием должна бороться и милиция.

«*Без милиции мы никак. Но не надо никого хватать, не надо никого напрягать. Просто надо советовать людям, особенно старикам, где помочь, подсказать. Если кому-то надо, хлебушка и молока в магазине приобрести и отнести. Лучше пусть они побудут дома*», – пояснил глава государства.

Рисунок Ирины ПУСТОВАЛОВОЙ.

СУДЬБОНОСНАЯ ТЕМА

Не отступятся?

«Россия предложила Белоруссии создать единую налоговую, таможню и суд» – таким громким заголовком выстрелил на минувшей неделе российский ресурс РБК. Журналисты, конечно, сразу же попытались хайповать. На самом деле это предложено было не сию минуту. В публикации РБК говорится о конкретике 31-й карты «углубления интеграции», которую засветил еще 23 декабря прошлого года тогдашний премьер России Дмитрий Медведев.

Он тогда сообщил журналистам в Москве, что на переговорах с Беларусью не согласована дорожная карта о наднациональных органах, единой валюте и эмиссионном центре. И подчеркнул, что дополнительная финансовая поддержка со стороны России возможна только после исполнения дорожных карт интеграции в рамках Союзного государства.

Чтобы Лукашенко ездил за зарплатой в Кремль?

В принципе, РБК (а это ресурс авторитетный) со ссылкой на три своих источника, знакомых с ходом переговоров, лишь детализировал сейчас то, о чем упомянул Медведев. И привел неслабый такой перечень из 12 наднациональных органов, работу над созданием которых Москва предлагала начать в рамках «углубления интеграции».

Вот вам этот список: единый эмиссионный центр, подразумевающий введение единой валюты, счетная палата и суд Союзного государства, единый таможенный орган, единый орган по учету собственности Союзного государства, единые налоговый и антимонопольный органы, а также единые регуляторы в области транспорта, промышленности, сельского хозяйства, связи, плюс регулятор объединенных рынков газа, нефти и электроэнергии.

Вообще-то, для мягкого финансово-экономического, а затем и политического поглощения Беларуси достаточно одного лишь единого эмиссионного центра. На практике это означает переход на российский рубль. Понятно, что ни на некий новый общий «белорубль», ни на паритетное управление эмиссионным центром (чтобы наполовину им рулил Минск) Москва априори не пойдет.

Единая таможня означает, что Беларусь будет по умолчанию втянута в российскую санкционную войну чуть ли не с половиной мира. Единая налоговая система – что нас де-факто переведут на российский налоговый кодекс (ну не станут же его ломать под «младших братьев»). И так далее по всему списку.

Надо ли разжевывать, что в итоге от белорусского суверенитета останется мокрое место? Недаром Александр Лукашенко в свое время прокомментировал вопрос создания единой валюты с уничтожающей иронией: «Может, мне за зарплатой на поклон придется ехать в Кремль?»

Тревожная пауза

После откровений же Медведева Лукашенко в интервью радиостанции «Эхо Москвы» 24 декабря прошлого года был вынужден признаться, что 31-я карта существует. Причем обрисовал ее содержание еще более зловеще: «Есть 31-й план, дорожная карта – это план строительства наднациональных органов: парламент, президент и прочее». Но поспешил добавить: «Мы вообще на эту тему с Путиным договорились не разговаривать».

Стоит отметить, что до того причастные к переговорам белорусские чиновники вели себя, как партизаны на допросе: напрочь отрицали, что в дорожных картах содержатся какие-то политические моменты, угрожающие белорусскому суверенитету. Это к вопросу о честности, прозрачности и подотчетности отечественных властей.

(Окончание на 2-й стр.)

Народная Воля http://www.nv-online.info
24 САКАВІКА 2020 г.

ПАЛІТКУХНЯ

Ігар БАРЫСАЎ:

«Мы не выбіраем лідара апазіцыі, мы выбіраем проста тэхнічнага кандыдата…»

Старшыня Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) ***Ігар Барысаў*** *распавёў «Народнай Волі», чаму не трэба звяртаць увагі на дэмаршы Паўла Севярынца і Аляксея Янукевіча, якія больш не ўдзельнічаюць у праймерыз, а таксама пра тое, як мяняў квіткі, каб вярнуцца з Амерыкі ў Беларусь, бо Еўрасаюз зачыніў межы.*

– Ігар, вы днямі вярнуліся з Амерыкі, дзе правялі тры з паловай тыдні па праграме лідарства…

– Так, паездка адбылася па запрашэнні амерыканскага боку. Каб вярнуцца на радзіму, спачатку давялося мяняць квіток на Франкфурт, бо туды перасталі лятаць самалёты, а потым з'явіўся квіток на Варшаву. Але ўжо к вечару Варшава зачыніла межы. Атрымалася, што зноў не было магчымасці вылецець. Фактычна апошнім варыянтам заставаўся білет на Маскву. Дзіўна, але па прылёце ў Мінск у мяне нават не запыталіся пра пашпарт…

– Ці быў стрэс, што можаце застацца за акіянам? Між іншым, ведаю, што некаторыя і жартам і ўсур'ёз раілі вам застацца…

– Ну які можа быць стрэс, калі ты ў Маямі, у Фларыдзе? (*Смяецца.*)

– Вялікія ў Амерыцы меры перасцярогі праз каранавірус?

– У Штатах адносна спакойна, але меры бяспекі вельмі строгія. У кожнай краме, дзяржаўнай установе, кавярні стаяць на ўваходзе антысептыкі. Самае галоўнае – мыць рукі. У масках там амаль ніхто не ходзіць. Усе слухаюць тэлебачанне і тое, што гаворыць улада. У адрозненне ад некаторых постсавецкіх краін у ЗША адкрыты доступ да інфармацыі, і людзі давяраюць агучанай статыстыцы хворых. Ёсць пытанні адносна таго, ці мае, напрыклад, Трамп каранавірус, бо ён меў кантакт з хворым чалавекам. У апошнія дні, калі мы там былі, назіралася некаторая істэрыка – з прылаўкаў магазінаў пачалі змятаць усё што можна. Людзі запасаліся прадуктамі, але гэта не было так, як перад апакаліпсісам. Боек за пакункі з паперай для прыбіральні я не бачыў.

– Пасля вяртання з-за мяжы рэкамендуюць двухтыднёвую самаізаляцыю. Жонка на вас з перасцярогай, мабыць, глядзела, калі вярнуліся?

– Я збольшага самаізаляваўся – толькі некалькі разоў выйшаў на вуліцу. Тыя, хто быў са мной у адной групе ў Амерыцы, паступова праходзяць тэсты на каранавірус, і я ведаю, што ў чатырох чалавек вынік адмоўны. Так што, у прынцыпе, я спакойны: малаверагодна, што вірус прычапіўся да мяне ці да іншых. Але мы з сям'ёй таксама максімальна мінімізавалі ўсе кантакты, адмовіліся ад наведавання месцаў масавага скаплення людзей. Прытрымліваемся элементарных правілаў бяспекі, мыем рукі.

– Вы былі ў Амерыцы, калі Павел Севярынец заявіў, што больш не ўдзельнічае ў праймерыз. За ім грукнуў дзвярыма Аляксей Янукевіч. Вы яшчэ верыце, што з адзіным кандыдатам можа нешта атрымацца?

– Паглядзім, якая будзе дынаміка ў каранавіруса...

– Мяркуеце, што некага з тых, хто прэтэндуе на ролю адзінага, падкосіць гэтая каварная хвароба, а хто застанецца – той і мацнейшы?

– Не, няхай усе будуць здаровыя! *(Смяецца.)*

Пакуль мы з усіх бакоў знаходзімся ў ізаляцыі. Здзейснілася даўняя мара беларускіх патрыётаў – у нас з'явілася мяжа з Расіяй! Каранавірус набірае абароты, і натуральна, што ўсе зараз адмяняюць масавыя мерапрыемствы – напрыклад, той жа Дзень Волі. Усё сыходзіць у анлайн. Таму пытанне з адзіным кандыдатам пакуль падвісла. І калі паездак па рэгіёнах больш не будзе, малаверагодна, што па выніках аб'езду некалькіх рэгіёнаў можна будзе зрабіць выснову, хто перамог у праймерыз.

– Севярынец зняўся, на сёння быццам бы ў лідарах Губарэвіч.

– Поўнай карціны няма. Таксама пад пытаннем правядзенне Кангрэсу дэмакратычных сіл. І атрымліваецца, што, калі праводзіць толькі інтэрнэт-галасаванне альбо вылучаць адзінага рашэннем палітычных арганізацый, гэта будзе выглядаць зусім ненатуральна, бо гэта ўсяго 50 працэнтаў ад той схемы, якую мы планавалі рэалізаваць.

– І што рабіць далей?

– Спрабуем вырашыць!

Тое, што адбыліся дэмаршы Севярынца альбо Янукевіча, нават і добра, бо гэта таксама працэс. І ў выніку павінен застацца адзін чалавек. І не важна, якім чынам ён застанецца.

Так што я не бачу нічога дрэннага ў тым, што нехта сышоў. Затое засталіся тыя, хто гатовы працаваць у камандзе. Засталіся людзі дамоваздольныя. І працэс працягваецца, выбары адзінага не завершаны. Проста зараз трэба вызначыцца, як усё арганізаваць найлепшым чынам.

Ячшэ варта задаць пытанне, ці не будзе ўвогуле пераносу выбарчай кампаніі. Бо не вядома, што нас чакае. Калі паглядзець, што цяпер адбываецца ў свеце з гэтым каранавірусам… Натуральна, нельга выключаць, што нас гэта абміне, – я ж гавару, што ў мяне нават пашпарт не праверылі, не запыталіся, адкуль я лячу. Таму не выключаю, што пры самым горшым варыянце з каранавірусам у нас таксама ўвядуць нейкія жорсткія сцэнарыі. І тады давядзецца пераносіць дату выбарчай кампаніі. Каранавірус карэктуе ўсе нашы планы і пакуль гуляе на карысць улады.

– А што вы думаеце наконт меркаванняў некаторых палітыкаў пра тое, што старшыня руху «За Свабоду» Юрый Губарэвіч гуляе на баку ўлады, бо за яго на праймерыз галасуюць вертыкальшчыкі?

– Поўнае глупства! Дарэчы, калі мы на першым пасяджэнні абмяркоўвалі, як будзем абараняцца, калі прыйдзе група БРСМаўцаў, Павел Севярынец сказаў: маўляў, няхай прыходзяць і няхай галасуюць. Мяркую, калі Павел па выніках аб'езду рэгіёнаў убачыў, што можа не перамагчы, ён проста прыняў для сябе рашэнне застацца аўтарытэтам для пары тысяч беларусаў, якія адгукаліся на ягоныя заклікі бараніць незалежнасць краіны, чым прайграць у працэдуры, дзе возьме ўдзел нашмат большая колькасць людзей.

Я паставіў бы лідарства Севярынца пад сумненне – ён быў лідарам, пакуль арыентаваўся выключна на сваю мэтавую групу вернікаў і актывістаў, унутры якой ён сябе камфортна адчуваў. Але як толькі мэтавая група пачала пашырацца, ён адчуў пэўны дыскамфорт і сышоў.

На самай справе не мае значэння, хто стане пераможцам у выніку праймерыз. Абсалютна не мае значэння! Мы вызначаем супольную стратэгію. І адзіны кандыдат мусіць адпавядаць гэтай стратэгіі. І тое, што Павел выйшаў з гульні, значыць: ён не камандны гулец, які гатовы рэалізоўваць супольную стратэгію.

Канешне, ёсць пытанне адносна ідэолагаў, якія вырашылі паўдзельнічаць у праймерыз. Але ж яны не прыйшлі галасаваць за нейкага праўладнага кандыдата – яго проста няма ў гэтым спісе. А якія мэты яны ставілі – пра гэта можна разважаць. Магчыма, галоўная мэта – якраз унесці нейкі раздрай. Можа, падтрымаць менш радыкальнага кандыдата, які адкрыта не заклікае да Плошчы. Яшчэ адзін з варыянтаў – у выпадку перамогі Севярынец мог бы спрабаваць рэалізоўваць стратэгію байкоту, а гэтую ідэю не падтрымалі ўдзельнікі праймерыз яшчэ на старце. Мяркую, Павел не да канца разумеў, якія абавязальніцтвы давядзецца выконваць. Бо трэба дамаўляцца з усімі. Мы не выбіраем лідара апазіцыі. Мы выбіраем чыста тэхнічнага кандыдата, які адпавядаў бы нашым крытэрыям….

Марына КОКТЫШ.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ:

«У маскоўскім аэрапорце мне прапанавалі выпіць чысты спірт…»

Вядомы паэт распавёў «Народнай Волі», як ён месяц вандраваў па Амерыцы і Еўропе, а затым у Мінску ў яго шукалі каранавірус.

– На апошні самалёт Масква–Мінск паспеў, пасля, здаецца, палёты прыпыніліся, – *кажа Уладзімір Пракопавіч.*

– Што за сусветнае турнэ ў вас было?

– Шчыра кажучы, за месяц і насамрэч наездзіўся, як ніколі. Задачы паездак былі дзве – палітычная і паэтычная. У ЗША спрабаваў высветліць у Дзяржэпартаменце, як яны рэальна збіраюцца забяспечваць і бараніць суверэнітэт Беларусі. Таксама было шмат сустрэч з прадстаўнікамі беларускай дыяспары ў Амерыцы. Вырашаў некаторыя літаратурныя і выдавецкія пытанні. Пабываў у некалькіх штатах, затым адправіўся ў Германію і Данію. Затым – Расія.

Калі выпраўляўся ў паездку, такой панікі з-за каранавіруса яшчэ не было, але на маіх вачах у людзей літаральна згасаў інтарэс да палітыкі і да літаратуры. Гэты працэс, як мне падаецца, яшчэ будзе доўжыцца.

Калі прыляцеў у Маскву, то там увогуле амаль ні з кім не сустрэўся, хаця раней з людзьмі былі запланаваны такія сустрэчы. Яны наогул здзіўляліся майму прыезду і пыталіся: «Навошта ты сюды прыехаў, калі ва ўсім свеце каранавірус?»

Я ім адказваў так: «Праблема ж каранавіруса не адмяняе ўсе астатнія праблемы. Не адмяняе інфекцыю дыктатуры і вечных прэзідэнтаў, якая распаўсюджваецца па ўсім свеце. І гэтая інфекцыя горшая за каранавірус».

У рэшце рэшт я зразумеў, што ў сённяшняй сітуацыі эфектыўнасць ад паездак складае, можа быць, усяго 50 працэнтаў.

– У Маскве вас не адправілі на каранцін пасля Еўропы і Амерыкі?

– Не, але ў аэрапорце быў даволі смешны выпадак. Санітарна-прапускны кантроль. За сталом – мужык, на стале – бутля з нейкай вадкасцю для дэзінфекцыі. Пытаюся: «Антысептык?» – «Чысты спірт!» – «А выпіць можна?» – «Дык дзеля гэтага і стаіць, а прыдуркі рукі мыюць».

А ўвогуле, калі прыляцеў у Маскву, там практычна ніякага кантролю не было. Відаць, расіяне жывуць па прынцыпе «лепш спірту глынуць і сустрэць каранавірус з песнямі». Гэта псіхалогія, якая гадамі выпрацавана ў гэтым народзе.

– А ў Мінску ці была праверка?

– Паколькі я доўга вандраваў па розных краінах, то ў аэрапорце сам падышоў у пункт санітарнага кантролю і вырашыў здаць тэст на каранавірус, каб не падвяргаць рызыцы сяброў і блізкіх. Ужо на наступны дзень мне патэлефанавалі з паліклінікі і сказалі, што тэст даў адмоўны вынік. Праўда, дадалі, што эпідэміёлагі параілі ўрачам за мной паназіраць пэўны час, таму што я быў у зоне рызыкі.

– Чым зараз збіраецеся займацца ў Мінску?

– Тым жа, чым і займаўся, – літаратурай. І ў ізаляцыі можна пісаць. Іншая справа, што гэты каранавірус уносіць карэктывы ў наша жыццё, яно ўжо не будзе ранейшым. І гэта добра выяўляецца ў драбязе.

Напрыклад, днямі ў маёй жонкі Вольгі быў дзень нараджэння. Раней мы маглі схадзіць у кавярню, з'ездзіць у Вільнюс альбо запрасіць да сябе гасцей. А зараз нікуды не паедзеш і нікога не запросіш, бо за сталом на цябе будуць глядзець, як на патэнцыяльнага карананосца.

Як звычайна – ужо не выходзіць. Не толькі ў мяне, а ва ўсяго чалавецтва. Трэба будзе нешта прынцыпова змяняць у спосабе існавання. Тыя ўяўленні пра сябе, што чалавецтва выдумала, яны разбураюцца на вачах. Уяўленні пра чалавечую дабрыню, хрысціянства, гуманізм.

– Ці закончылі вы ўжо свой раман пра Янку Купалу?

– У той сітуацыі, што зараз ёсць, узбуйнілася праблема жыцця і смерці, і я раблю пэўныя захады, каб гэты складнік быў больш адзначаны ў рамане.

Таму працягваю пісаць раман, увесь час яго перараблю. Я некалькі разоў яго завяршаў, але затым ізноў пачынаў дапрацоўваць. І так зжыўся з галоўным персанажам рамана, што мне ўжо шкада з ім развітвацца.

Паралельна я пішу нейкія іншыя рэчы, і ў мяне складваецца адчуванне, што раблю гэта я не адзін, а на пару з Янкам Купалам. Ён мне нешта падказвае, сярод ночы падымае. Таму я падумаў, што няхай у гэты няпросты час Купала пакуль яшчэ пабудзе са мной.

Алесь СІВЫ.

СУДЬБОНОСНАЯ ТЕМА

Не отступятся?

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Сейчас позиция Минска вроде такова: ни о каких дорожных картах речи быть не может. Но один из собеседников РБК отмечает, что переговоры об интеграции поставлены всего лишь на паузу по инициативе Минска.

Но пауза – это всего лишь пауза. Надежды на то, что затеянная Путиным конституционная перетряска заставит Москву забыть о дорожных картах, наивны. Новый премьер РФ Михаил Мишустин пару раз уже напомнил коллеге Сергею Румасу, что Союзное государство нужно-де достраивать.

То, что сам Путин вроде как решил для себя проблему 2024 года через обнуление президентских сроков, не означает, что давление в этом плане на Беларусь прекратится. Закрепить ее в своей орбите – стратегическая задача Кремля, особенно после ухода Украины.

А если вдруг удастся сломать Лукашенко (или вообще случится какой-то форс-мажор), то Кремль, естественно, не преминет быстренько прибрать к рукам нашу территорию. И тогда вполне возможен возврат к плану оформить дальнейшее правление Путина в качестве главы объединенной державы.

Форс-мажоры уже на пороге

Последствия пандемии коронавируса пока сложно прогнозировать. Аналитики предлагают веер прогнозов, вплоть до апокалиптических. Понятно, что в худшем случае – если накатит мировой экономический кризис – падение белорусской экономики, сильно завязанной на нефть и внешние рынки, будет вообще кошмарным.

Вот тогда для Кремля и наступит удобный момент вернуться к 31-й карте. Естественно, российская экономика тоже пострадает. Но у Москвы есть солидный запас прочности. Только в Фонде национального благосостояния накоплено более 150 млрд долларов. К тому же Россия богата природными ресурсами, ее экономика во многом самодостаточна. Чего не скажешь о белорусской. А наши золотовалютные резервы, и так небогатые, с начала года стремительно тают.

Если экономика начнет реально валиться…

Путин, в принципе решив для себя проблему-2024, заимел уйму времени, чтобы спокойно и методично дожимать белорусского партнера. Необходимые белорусской экономике ресурсы в руках Москвы.

А что может противопоставить нажиму Минск? Да, он зашевелился в плане диверсификации поставок нефти. Но это нефть по мировой цене. А значит, прибыльность нефтепереработки все равно будет падать.

Между тем именно нефтепродукты составляли значительную часть белорусского экспорта в Европу. Предложить избалованным европейцам какие-то продвинутые товары в серьезном объеме наша довольно отсталая экономика не может. Да и вообще – какая тут к черту торговля, когда все границы закрыты? Туши свет.

Короче, Кремль держит дорожные карты наготове и терпеливо ожидает, пока невзгоды поубавят гордости у белорусского партнера. Но последнее слово должно быть не за Лукашенко, а за народом, который, как я полагаю, все же хочет быть свободным, а не находиться под чьей-то пятой.

Александр КЛАСКОВСКИЙ.
(Naviny.by)

З НАГОДЫ

«Аддаю перавагу асабістым зносінам»

На мінулым тыдні старшыня Савета Рэспублікі ***Наталля Качанава*** *правяла прамую тэлефонную лінію. Паведамлялася, што за тры гадзіны да яе змаглі датэлефанавацца 25 чалавек – тэлефон не змаўкаў ні на хвіліну!*

«Народная Воля» пацікавілася ў прадстаўнікоў палітычных партый, ці выкарыстоўваюць яны прамыя лініі як спосаб зносін з высокапастаўленымі чыноўнікамі.

Лідар Беларускай партыі левых «Справядлівы свет» **Сяргей Калякін** на прамыя лініі чыноўнікам прынцыпова не тэлефануе.

«Я лічу, што калі пытанне сапраўды гарачае і вельмі канкрэтнае, то былая кіраўніца Адміністрацыі можа паўплываць на ягонае вырашэнне, – мяркуе Калякін. – *А што тычыцца, напрыклад, пытання свабодных выбараў, то бессэнсоўна задаваць такое пытанне. Мы ведаем усе афіцыйныя адказы: выбары ў нас праводзяцца выдатна, па законе і без фальсіфікацый. Нічога новага мы падчас прамой лініі, падчас публічнай размовы не пачуем. Нават калі Качанава і думае па-іншаму, яна ўсё роўна дасць афіцыйны адказ.*

Сам я чыноўнікам на прамыя лініі не званю. Бо выдатна разумею, як функцыянуе гэтая сістэма…»

Бізнесмен і старшыня Беларускай партыі «Зялёныя» **Дзмітрый Кучук** лічыць, што лепей сустракацца з чыноўнікамі асабіста, а не задаваць ім пытанні па тэлефоне.

«Гэта найбольш эфектыўна, – лічыць Кучук. – *Хаця з некаторымі чыноўнікамі лепей, магчыма, перамовіцца і падчас прамой лініі, калі пытанне чыста фармальнае. Дарэчы, пасля падобных тэлефонных размоў вы можаце атрымаць ад суразмоўцы нават пісьмовы адказ».*

Старшыня партыі «Беларуская сацыял-дэмакратычная Грамада» **Сяргей Чэрачэнь** лічыць, што прамыя лініі – гэта фармальнасць.

«Не думаю, што тая ж Качанава не мае інфармацыі аб тым, што адбываецца ў краіне, і падчас прамых ліній пазнае шмат новага, – кажа Сяргей. – *А што тычыцца сапраўды важных пытанняў, то адным званком іх не вырашыш. Значна лепш дамаўляцца пра асабістую сустрэчу і падчас прамой гутаркі даказваць сваю праваату. Па некаторых пытаннях, над якімі я працую, даводзіцца сустракацца з чыноўнікамі альбо мне, альбо сябрам маёй каманды, і нам удаецца знаходзіць агульную мову».*

Старшыня Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) **Ігар Барысаў** некалькі разоў карыстаўся прамымі лініямі для размовы з мясцовымі чыноўнікамі.

«Потым яшчэ пісьмова дасылалі мне свае пісьмовыя адказы, але малаверагодна, што яны такім чынам ў стане паўплываць на вырашэнне сітуацыі, – дзеліцца сваімі думкамі Барысаў. – *Яны дэманструюць сваю адкрытасць для народа, могуць нават на некалькіх бяскрыўдных выпадках прадэманстраваць, што робяць. Але калі задаць ім пытанне палітычнага плана, пра тыя ж свабодныя выбары, натуральна, не будзе ніякіх зрухаў і змен. Таму гэта ўсё толькі дэкарацыя, каб паказаць, што ўлада спрабуе быць адкрытай і чуе галасы людзей.*

Я некалькі разоў спрабаваў запісацца на прыём да міністра ўнутраных спраў Юрыя Караева. Але да яго так проста не трапіш! Спачатку напісаў яму ліст, але атрымаў адказ ад аднаго з ягоных намеснікаў. Не так проста старшыні партыі трапіць да міністра – працэдура запісу аднолькавая для ўсіх. І ўжо на самым пачатку адбракоўваюць тых, хто хоча абмеркаваць з тым жа Караевым палітычныя пытанні…»

Былы старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі **Анатоль Лябедзька** гаворыць, што імкнецца выкарыстоўваць усе магчымыя сродкі камунікацыі.

«Але, на мой погляд, больш эфектыўны варыянт – гутарка з вока на вока, а не праз тэлефон, – лічыць Лябедзька. – *Мае калегі спрабавалі па тэлефоне мець зносіны з чыноўнікамі, але заўсёды вельмі складана датэлефанавацца, таму я аддаю перавагу асабістым сустрэчам. Напрыклад, мы сустракаліся з тады яшчэ міністрам абароны Раўковым, калі ён праводзіў прыём грамадзян, – спецыяльна нават у Навагрудак ездзілі, гэта было цікава! Увосень, перад тым як правесці ў рамках экспертнага клуба дыскусію па тэме адукацыі, схадзілі на сустрэчу да міністра адукацыі Ігара Карпенкі. Пасля гэтага да нас на пасяджэнне экспертнага клуба прыйшла цэлая дэлегацыя чыноўнікаў, і гэта была адна з самых добрых дыскусій. Восенню мінулага года ў нас была сустрэча са старшынёй Канстытуцыйнага суда Пятром Міклашэвічам. Мне такі фармат гутарак значна бліжэй. Кагосьці, можа, задаволіць і размова па тэлефоне, але я аддаю перавагу асабістым зносінам».*

Марына ВІШНЕЎСКАЯ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
24 САКАВІКА 2020 г.

ПРАПАНОВА!

Я раю спадарыні Ярмошынай…

Падобна на тое, што з так званым праймерыз дэмакратычныя актывісты правaліліся. Я не буду казаць, хто ў гэтым больш вінаваты, а хто менш. Але звярну ўвагу на адну акалічнасць, якая мяне парадавала.

Што галоўнае падчас падвядзення вынікаў галасавання? Каб кожны бюлетэнь адкрыта дэманстраваўся не толькі членам камісіі, а і ўсім, хто вырашыў узяць удзел у назіранні за гэтым адказным працэсам. Дык вось ва ўсіх пунктах, дзе праходзіў праймерыз, падлік галасоў быў настолькі празрысты, што ніхто нават падумаць не мог пра нейкія, скажам, махінацыі.

Я раю спадарыні Ярмошынай паглядзець відэакадры, зробленыя падчас падліку галасоў пры правядзенні праймерыз, і падрыхтаваць рэкамендацыі ўсім участковым камісіям, каб яны менавіта так адкрыта і чэсна падлічвалі галасы на завяршальнай стадыі прэзідэнцкіх выбараў.

Рыгор ІВАШКЕВІЧ,
выбаршчык.

SOS!

Што творыцца на ўзбочыне возера…

Я амаль кожны дзень праязджаю міма Тарасаўскага возера. Праз дарогу – лес, недалёка могілкі. Бацюхна, што творыцца на ўзбочыне! Гэта ж трэба нейкаму недарэку выгрузіць цэлы камплект зношаных шын вялікагрузных аўтамабіляў! Знойдуцца такія ж недалёкія людзі, якія падпаляць іх, і будзе смурод на ўсё наваколле. Ды і колькі перапаленага дроту будзе пасля пажарышча валяцца пры дарозе, у некалькіх метрах ад вады!

А бачылі б вы, колькі ўсялякіх адходаў плавае ў самім возеры! Прыязджаюць рыбакі, апарожненыя пластмасавыя бутэлькі не забіраюць з сабой, а кідаюць у ваду альбо ў чарот, які расце па беразе возера.

Не, да тых, хто наносіць шкоду прыродзе, трэба ставіцца больш прынцыпова. Я прапаную значна павялічыць штрафы, выстаўляць такіх людзей на публічнае ганьбаванне. Слаба працуюць у гэтым накірунку прыродаахоўныя органы, міліцыя, суды, сябры той жа партыі «Зялёныя».

Зміцер КАЛЕСНІКАЎ.
Мінскі раён.

ПАЗІЦЫЯ

…І ўсё ж такі трывога не знікае

Мушу выкласці свой погляд наконт выказванняў спадара Збігнева Сакалоўскага ў артыкуле «Главное – выстоять!», надрукаванага ў «Народнай Волі» 6 сакавіка.

Так, ён задаецца пытаннем: «*…почему Россия так настырно пытается навязать нам, белорусам, свою волю?*» І сам жа адказвае: гэта сутнасць яе прыроды, імперскія памкненні з боку Крамля назіраюцца і ў апошні перыяд гісторыі. Не пагадзіцца з гэтым немагчыма.

Мяне здзіўляе меркаванне З.Сакалоўскага, што «*мы своей территорией прикрываем Россию от НАТО*». Фактычна Беларусь з'яўляецца плацдармам усходняй суседняй краіны. А што запісана ў нашай Канстытуцыі? Беларусь павінна стаць нейтральнай дзяржавай.

З.Сакалоўскі выказвае задавальненне, што А.Лукашэнка «*не поддался на давление со стороны В.Путина*», і распавядае, што «*эти уступки, если на них пойти, аукнутся нам потерей независимости и вхождением Беларуси в состав России*», пра што, маўляў, адкрыта сказаў А.Лукашэнка ў Светлагорску.

Але ж трывога, як заўважае аўтар артыкула, усё ж такі застаецца. І ён выказвае тэзіс: «*Нашему народу в данный момент нельзя расслабляться. Несмотря ни на какие посулы, ни на какое давление, надо выстоять!*» Як кажуць, ні дадаць, ні адняць.

Выстаяць, лічу, мы зможам тады, калі Беларусь стане па-сапраўднаму дэмакратычнай краінай, калі ў нас будуць чэсныя выбары, калі нашы ўлады будуць фарміравацца па волі народа, а не закулісна.

Уладзіслаў ПРУДНІКАЎ.
Аграгарадок Усце Аршанскага раёна.

ВЗГЛЯД СО СТОРОНЫ

Украина: демократия и независимость в опасности?

Я хочу высказаться по поводу напечатанных в последнее время на страницах «Народной Воли» статей В.Шлындикова и А.Цынкевича об Украине.

Я тоже внимательно слежу за событиями в этой соседней стране, хотя, признаюсь, мне очень больно воспринимать то, что там происходит.

Полностью согласен с оценкой, данной авторами названных публикаций деятельности П.Порошенко как пятого президента Украины. Остановлюсь только на тех моментах, которые мне хотелось бы дополнить.

На результат победы В.Зеленского на выборах повлияла не только оголтелая пропагандистская вакханалия против П.Порошенко на телевидении и в соцсетях, но к этому приложили руки и все кандидаты в президенты, а их было около сорока, которые обрушили на него массу лжи, мерзкой грязи и подлости, чтобы настроить электорат против действующего президента. Как только его не обзывали! А сторонников П.Порошенко называли не иначе как «порохоботами» и другими оскорбительными словами. Не забуду, как Петра Порошенко с диким улюлюканием сопровождали сотни «аваковцев», так называемые нацгвардейцы, в Черкассах, Чернигове и других городах, не давая ему возможности нормально выступить перед жителями городов в дни предвыборной кампании. Где, в какой стране такое возможно?! На все эти безобразия министр В.Д.Аваков закрывал глаза. И не случайно он один остался из прежнего состава Совмина на службе у В.Зеленского.

Все это мракобесие исходило от местных олигархов, сторонников «русского мира», коррумпированных чиновников при поддержке Кремля, который провозгласил: кто угодно, только не Порошенко!

Зато ими же активно продвигалась кандидатура В.Зеленского с его лжекомедией «Слуга народа», на мой взгляд глупой, лишенной острого юмора, в которой герой Зеленского напоминал Попандополу из кинофильма «Свадьба в Малиновке».

И эта тактика, или настоящая гибридная война, сработала. Как, наверное, в Грузии, Молдове да и в тех же США в свое время. Народ проглотил дозу информационного яда и проголосовал, как надо Кремлю.

Да, в нынешней Верховной Раде большинство – члены партии «Слуга народа». Как это случилось? Очень просто. Как говорит пословица, куй железо, пока горячо. Досрочно распустив прежний состав Верховной Рады, хотя ее полномочия должны были закончиться лишь в сентябре 2019 года, В.Зеленский решил использовать эйфорию от своей победы, пока электорат не остыл к нему, дабы протащить в Раду своих людей (это напоминает судьбу нашего Верховного Совета 13-го созыва).

И опять победа под овации реакционных сил, благодаря которым она и стала возможной.

Не знаю, у кого какое мнение сложилось о деятельности В.Зеленского на посту президента, но я полагаю, что он служит не интересам Украины.

Хотя этот человек и очень молод для такой высокой должности, но у него уже сложились свои убеждения. И то, что он сейчас делает, это не ошибки – это планомерные, заведомо обдуманные шаги, пусть даже не самостоятельные, с подачи своих покровителей и ставленников. Эти шаги направлены на уничтожение зародившейся при П.Порошенко демократии, стремления страны войти в Европейский Союз и НАТО. Это и лютая ненависть В.Зеленского к П.Порошенко как страстному поборнику этих начинаний. И шаги эти, можно предположить, будут роковыми для украинской демократии и независимости.

Судите сами. Придя к власти, В.Зеленский убрал всех министров, главу СБУ Турчинова, премьера Гройсмана, министра обороны Полторака, других видных деятелей Украины, которые создали армию, укрепили оборону государства, не позволили агрессору завоевать новые территории в Донецкой и Луганской областях, а наоборот освободили от врага многие районы этих областей. Эти люди укрепили экономический потенциал страны, обеспечили рост благосостояния народа. Не буду повторяться, об этом более подробно писал В.Шлындиков в своей статье. Но, видимо, отстранения этих чиновников от своих должностей Зеленскому показалось мало, и он начал их уголовно преследовать по надуманным уголовным статьям.

Кроме того, В.Зеленский подверг гонению и репрессиям многих патриотов, активистов страны, добровольцев АТО, волонтеров, видных командиров армии, которые ценой своей жизни и здоровья остановили врага. Он же заменил вполне честный и справедливый состав ЦИК – тот самый, который не стал подыгрывать прежнему президенту, что часто бывает в наше время, а, поступив справедливо, позволил ему стать президентом. Весь мир признал выборы в Украине в 2019 году максимально честными и прозрачными. Но он все же убрал прежний состав ЦИК и протащил в этот орган своих людей, которые, видимо, при необходимости, подыграют ему на очередных выборах.

Стремясь взять в свои руки всю полноту власти, В.Зеленский подчинил себе прокуратуру, суды, государственное бюро расследований, Совет безопасности, утвердил законы о госслужащих, позволяющие ему увольнять любого неугодного ему чиновника.

Все эти действия В.Зеленского направлены на установление в Украине диктаторского режима, уничтожение демократии в начальной стадии.

Сейчас затевается земельная реформа, позволяющая одному лицу владеть землей площадью до 500.000 гектаров пахотной земли. Принятие этой реформы, на мой взгляд, пагубно скажется на экономической и политической ситуации в стране, так как она достанется не украинским фермерам, а крупным чиновникам и олигархам, в том числе и российским, которые имеют миллиарды долларов и по два-три гражданства. А украинский чернозем – это как нефть и газ для России.

За девять месяцев управления страной В.Зеленский, на мой взгляд, совершил немало действий, граничащих с предательством украинского народа, его патриотической части, пренебрежением нормами человеческой морали.

К примеру, какое он имел моральное право в угоду Кремлю выдать России, возможно, уже единственного живого свидетеля гибели малайзийского «Боинга» – коллаборанта Цемаха, которого сотрудники СБУ еще при П.Порошенко со смертельным риском для себя выкрали под носом оккупантов? Сможет ли он после этого смотреть в глаза тысячам граждан, чьи дети и родственники погибли в этой катастрофе? Что должен сказать ему Международный трибунал, лишившийся важного свидетеля и возможности привлечь виновных к ответственности? Да, вызволять из плена своих граждан необходимо, но для этого имеется множество путей, слава Богу, они все живы и рано или поздно вернутся домой, а пассажиры «Боинга» – никогда. Так что цена обмена абсолютно неадекватна.

А.Цынкевич в своей статье «Кто вгоняет Украину в состояние хаоса?» пишет: «Враг, оккупировавший часть Украины, четко дал понять, что мир может быть только на его условиях, интересы Украины в расчет браться не будут». А что, президент В.Зеленский до этого ничего не знал? Что, ему неведомо, на каких условиях может установиться мир на Донбассе?

Московские имперцы говорят об одном и том же:

– Украина должна признать Крым частью России;

– ей нужно отказаться от курса на вступление в ЕС и НАТО;

– необходимо признать русский язык вторым государственным языком Украины;

– страна должна разоружить или значительно ослабить армию;

– Донецкая и Луганская области должны получить особый статус.

И, конечно, они спят и видят, когда с политической арены Украины будут убраны все видные представители украинского общества, выступающие против этих условий и находящиеся в оппозиции к власти и Кремлю.

Хотелось бы ошибиться, но большинство депутатов Верховной Рады от партии «Слуга народа» да и сам В.Зеленский своими действиями шаг за шагом приближают эти условия к исполнению.

Максимально к чему стремится Москва в отношениях с Украиной, – это если не включение ее в состав Российской Федерации на правах автономной республики (как, к примеру, Татарстан или Чечня), то хотя бы лишение ее экономической и политической самостоятельности. Примеров существования таких недогосударств предостаточно.

Что же касается событий в Новых Санжарах на Полтавщине, изложенных в статье А.Цынкевича, то, по моему мнению, он зря разочарован в патриотизме украинцев, представив их как людей несознательных и с низкими моральными качествами, которых подогревают реваншисты, противники нынешнего режима в их протестных действиях. Мне кажется, это субъективное суждение автора статьи. Объективность состоит в том, что люди не протестовали против своих сограждан, прибывших из Китая. Они протестовали против решения центральных властей разместить тех, у кого было подозрение на заражение коронавирусом, для прохождения карантина в санатории, расположенном чуть ли не в центре населенного пункта. При том что санаторий не приспособлен для таких целей, система канализации подключена к городской, отсутствует надлежащий медицинский персонал и так далее. К тому же санаторий расположен в густо населенной местности Украины, где не так уж и далеко до областных городов – Харькова, Полтавы, множества райцентров. Ведь можно было властям заранее подобрать для решения этой проблемы, угрожающей здоровью и жизни людей, и пригодные здания, и местность менее заселенную. К примеру, в той же России места для прохождения карантина гражданами, прибывшими из Китая, отвели в Тюменской области.

Я не желаю украинцам повторения событий, которые произошли в Киеве в 2013–2014 годах, но и созерцать, как страна медленно сползает к диктатуре и тоталитаризму, теряя то, что таким трудом было завоевано, недопустимо. А самому В.Зеленскому и его команде посоветовал бы уйти в отставку, потому что я не верю, в отличие от уважаемых В.Шлындикова и А.Цынкевича, в то, что В.Зеленский когда-нибудь может стать настоящим президентом. Ведь не зря же говорят: птицу видно по полету. И пусть он не кричит, что он просто жаждет мира. Мира в Украине хотят все ее патриоты. Но капитуляция перед врагом ради мира по сценарию В.Зеленского и Кремля – это предательство украинского народа, его вековой истории. И если В.Зеленский такой ценой и достигнет мира, то рано или поздно Украина все равно восстановит свою государственность и независимость. Однако это будет совсем другая цена, может, в разы выше той, которую она заплатила в дни Майдана пятилетней давности.

А президент В.Зеленский войдет в историю Украины как Иуда Библейский, продавший многомиллионный народ.

Прошу у читателей прощения за резкие высказывания, но я не видный политик и не известный журналист, которые не имеют права на такие высказывания. Я обычный гражданин Беларуси, которого волнует судьба соседней страны, так как мои родители погибли в годы Великой Отечественной войны, освобождая Украину от фашистов.

И еще. Мне хотелось бы просить украинские власти прекратить преследование П.Порошенко и его сторонников по надуманным уголовным делам. Ведь каждый здравомыслящий человек понимает, что в России Б.Немцова убили его враги. И те же враги хотят любыми способами убрать П.Порошенко, который для них хуже Б.Немцова, но уже не сами, а руками В.Зеленского, у которого, слава Богу, руки пока еще не запятнаны кровью.

В.КРУТОЛЕВИЧ.
Могилев.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Дорага

Бадай, я не хадзіцьму болей
Да доктара з-за зуба хворага.
І не таму, што рвацьме з болем,
А з-за таго, што вельмі
дорага…

Секс вельмі шкодны

Усё ж да вываду прыйшоў я:
Секс вельмі шкодны
для здароўя:
Закончыўшы «працэс» такі,
Звычайна кураць мужыкі…

Слабы і моцны

Вывад я зрабіў на шлюбным
свяце
(Самі, калі хочаце, праверце):
Слабы засынае
У салаце,
Моцны засынае
У дэсерце.

Будзе і другое?

Не бачыцца ў падсуднага
пакут,
Хоць ён і не выказвае
геройства:
– Ты строга не карай,
Высокі суд.
Бо гэта маё першае
забойства…

Зірнуў у кнігу – убачыў фігу

Калі ты, разгарнуўшы кнігу,
Убачыў нечакана фігу,
Не трэба думаць доўга тут:
Заначцы, значыцца, капут.

ВОПРОС–ОТВЕТ

Уже много лет белорусский шоу-бизнес находится в каком-то упадке. С чем это связано?

Ирина ЗАРЕЦКАЯ.
Витебск.

ОТ РЕДАКЦИИ

Чтобы ответить нашей читательнице на ее вопрос, вначале мы хотели звонить в Министерство культуры, другие инстанции. Но случайно на глаза попало одно интервью украинской певицы Ольги Поляковой с ответом примерно на такой же вопрос. Полагаем, в ее высказывании есть рациональное зерно.

Ольга ПОЛЯКОВА: Отключите российские телеканалы – и шоу-бизнес Беларуси начнет развиваться

– У нас (*в Украине.* – ***Ред.***) была точно такая же ситуация, пока не отключили российские телеканалы. Точно так же, как вы, мы не ценили своих артистов. Я это хорошо знаю, поскольку давно билась об эту стену. Российских артистов, которые приезжали к нам просто зарабатывать деньги, катали на «Мерседесах» и целовали в попу. При этом украинский шоу-бизнес был ободранный, в стоптанной обуви и дешевых костюмах. Мы выступали практически бесплатно. И только когда украинские медиа обратили внимание на внутренний рынок, мы в своей стране стали суперзвездами, делающими прекрасные шоу. Сегодня мы имеем возможность зарабатывать, вкладывать эти деньги в развитие шоу-бизнеса. А россияне, приезжающие к нам со своими тремя фонарями на сцене и задником 20-летней давности, уже не могут составить нам конкуренцию.

СКВОЗЬ СЛЕЗЫ

Измена живет в каждом из нас, притаившись. И выползает при каждом удобном случае: проверяет на стойкость, верность и порядочность.

Эти слова, говорят, устарели. А жаль!

В моде «увела», «отбила», «соблазнила»…

Как вам живется с ворованным счастьем? А ничего живется! С трудом удается узнать с помощью анализа ДНК, от кого дети. Ездят по городам, меняют мужиков, бросают детей. Я вот думаю: сколько надо выпить водки, чтобы на них потянуло? Но мужчины всегда были неразборчивы во всем, особенно в интиме. Женщины стали такими.

Вседозволенность. Распущенность. Бесстыдство. Цинизм. «Жизнь короткая, бери от нее все!» Ну и берут все, что в руки попадется. Бросил своих троих, ушел к другой, у которой целый табор… Ради чего? Вулканический секс с феерическим оргазмом? Надоест через пару лет, а то и раньше.

Ты, «папа», останешься предателем. Навсегда. Изменил семье, изменишь и делу, которому служишь, и Родине. Не надо рассказывать байки про композиторов, актеров, актрис, певцов с их 5–6–7–8 законными и 175 незаконными браками.

Уважаю не тех детей (внуков), что дружат с бывшими женами похотливых самцов. Понимаю и ценю тех, кто вычеркнул из своей жизни навсегда предавших тебя в детстве. Соблазнов в жизни много, а совесть одна.

Все эти отчимы, мачехи, сводные сестры, братья, приемные семьи – проблемные вопросы любой семьи: нет родного – лучше никакого. Свое «женское счастье» можно долго искать, пока рак не прихватит. Или ВИЧ со СПИДом. Или такой диагноз, что ни один профессор не распознает ни в Азии, ни в Африке, ни в Европе с Северной Америкой впридачу.

Этот «диагноз» – слезы тех, кого предали, кому изменили, кому загубили жизнь.

Слово материализуется. Брошенные на произвол судьбы люди не молчат. Они шлют свой «пламенный привет» разлучницам и разлучникам.

– Ай-ай-ай, такая молодая! Откуда что взялось?

Откуда? От грехов, за которые надо отвечать еще при этой жизни, еще на этом свете. А про загробные страдания никто ничего не знает и не узнает. Живут без веры, без страха, без совести.

Институт семьи трещит по швам. Рождаемость снижается? И правильно: кому нужны чужие брошенные дети с мамашей, ищущей свое пресловутое «женское счастье»? Умные рожать не будут. Дураки повыбрасывают в мусоропровод, из окон, с балконов или «забудут» в поликлиниках и на помойках.

Что предлагаю? Отцов-разведенцов по службе не продвигать. Гулящих матерей – стерилизовать.

Вот и все.

Татьяна Константиновна КАРЕЛИНА.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
24 САКАВІКА 2020 г.

АСОБА

Кацярына ВАДАНОСАВА:

«Я люблю і ўмею выконваць ролі, галоўнае – даць мне свабоду»

Два гады таму на тэлеканале «Беларусь 3» выйшаў у эфір першы выпуск праграмы «Жывая культура», якая адразу стала рэйтынгавай. Народныя таленты, спрадвечныя абрады і традыцыі, спеўная душа беларуса – усё гэта знайшло сваё выяўленне на экране. За гэты час гледачы пабачылі, як «жэняць Цярэшку» на Лепельшчыне, гатуюць клёцкі «з душамі» на Браслаўшчыне, ткуць падвойныя дываны на Мастоўшчыне, пакланяюцца каменным крыжам на Мазыршчыне, пякуць вясельныя каравaі на Ваўкавышчыне… А нясе «Жывую культуру» ў кожны дом вядучая праграмы – жыццярадасная і харызматычная **Кацярына ВАДАНОСАВА**, чыіх талентаў не злічыць на пальцах абедзвюх рук. Цягам адной гутаркі будзе складана пагаварыць пра ўсе, але мы пастараемся.

– Кацярына, як мне падаецца, такую вядучую тэлепрадзюсары павінны на руках насіць. Бо «Жывая культура» папулярная ўжо з тае прычыны, што менавіта вы – твар праграмы.

– Дзякуй за добрыя словы, мне прыемна іх чуць!

Прадзюсарка нашай праграмы – тоненькая, слабенькая дзяўчына, і насіць мяне на руках ёй было б праблематычна (*смяецца*). Хоць мне вельмі пашанцавала са здымачнай групай: у нас каманда аднадумцаў, мы вельмі добра ладзім паміж сабой. За два гады мы ўсе пасябравалі, таму і дапамагаем адзін аднаму. Калі, напрыклад, трэба, каб я выплыла на сярэдзіну возера і ляжала там паўгадзіны на вадзе, пакуль ідуць здымкі з квадракоптара, то я зраблю гэта. Калі трэба зняць, напрыклад, нейкі народны абрад, то аператары без ваганняў кладуцца на зямлю, не зважаючы на гразь і расталы снег.

– Але ж у кадры – вы, прычым заўсёды ў выдатным настроі. Хто яго вам падымае?

– Раскажу адну гісторыю. На пачатку сакавіка мы былі ў чарговай камандзіроўцы на Браслаўшчыне, там мяне павінны былі здымаць у возеры, у напаўзатопленым чоўне, да якога было метраў пяць. І наш рэжысёр сапраўды ўзяў мяне на рукі і занёс у човен па ледзяной вадзе, бо з мокрымі падолам і нагамі я наўрад ці добра выглядала б у кадры.

– А як вы трапілі на БТ? Па спецыяльнасці вы, здаецца, педагог-гісторык?

– Так, у 2008 годзе я скончыла Педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка, і ў маім чырвоным дыпломе напісана, што я – гісторык-рэлігіязнаўца. За 12 гадоў пасля ўніверсітэта я паспела папрацаваць у школе, у Музеі Янкі Купалы, пабыць фотамадэллю, павыкладаць мастацкую вышыўку для дарослых і двойчы схадзіць у дэкрэт. А на БТ я трапіла проста. Мне патэлефанавалі (з дзецьмі я была ў краме) і сказалі: «Кацярына, мы ведаем вас як чалавека, які ў жыцці гаворыць па-беларуску, не баіцца камер, добра выглядае ў кадры і ведае гісторыю. Ці не хочаце вы працаваць тэлевядучай?» Я згадзілася.

– Што вам даюць жывыя зносіны з людзьмі беларускай глыбінкі? Вы ўся такая гарадская – як лёгка знаходзіце з імі кантакт?

– Сапраўды, спачатку мне было боязна. Я абсалютна гарадскі чалавек: усе мае бабулі-дзядулі і бацькі жылі ў Мінску. У вёску нават на канікулы я не ездзіла. На першых-другіх здымках даводзілася «ламаць» сябе, але потым прызвычаілася. Да таго ж я пераканалася, што пераважная большасць беларусаў – дабрадушныя, сціплыя, светлыя людзі. Яны самі хочуць, каб іх распыталі пра жыццё, пра мінуўшчыну, пра іх мары і надзеі.

– Адкуль у вас такая моцная беларуская сарцавіна? Ад дзеда-пісьменніка Міколы Ваданосава?

– Гэта мой стрыечны дзядуля, брат майго роднага дзеда Іпаліта, які памёр, калі я была маленькай. І дзядулю Міколу я бачыла толькі аднойчы – на пахаванні. Зразумела, я чытала ягоныя кніжкі, але не магу сказаць, што яны вызначылі маё стаўленне да беларускай культуры. Мой бацька, Эдуард Іпалітавіч, быў навукоўцам, працаваў у Акадэміі навук і іграў на гітары ў вядомым калісьці ансамблі «Шпакі». Ён з вялікім зацікаўленнем ставіўся да беларускай музыкі і літаратуры. Але памёр, калі мне было чатыры гады. Мама, Нелі Іосіфаўна, актрыса па адукацыі, інтэлігентная, надзвычай тонкая і адначасова моцная жанчына, працягнула выхоўваць мяне ў любові да роднай культуры. За гэта я ім вельмі ўдзячная. Таксама ўдзячная сваёй першай настаўніцы Але Пятроўне Карпавай, якая размаўляла па-беларуску не толькі на ўроках. А пазней мяне выхоўвалі кніжкі. Я была вельмі хваравітым дзіцёнкам, якога цкавалі ў школе, таму кнігі былі маім светам, маім паветрам і маімі сябрамі. Караткевіч, Багдановіч, Колас – яны зрабілі мяне такой, якая я ёсць.

– Вы творчы чалавек і маеце свой музычны гурт, які так і называецца «Kaciaryna Vadanosava & Fantasy Orchestra». На жаль, пачуць вас ужывую можна нячаста. Актыўная канцэртная дзейнасць вас не вабіць?

– Яшчэ як вабіць! Я вельмі люблю выступаць, дзяліцца сваёй творчасцю. Калі доўга не выходжу на сцэну, то літаральна захворваю ад лішку энергіі. Але сачыняць, іграць ці спяваць – гэта адно, а ўмець прадаць сваю творчасць – зусім другое. І вось у маркетынгу і самапрасоўванні я горш за сляпое кацяня: мала таго, што не ўмею, дык яшчэ і вучыцца не хачу, бо падобныя справы мне даюцца цяжка ў псіхалагічным плане. У майго гурта няма ні дырэктара, ні прадзюсара. І калі пару месяцаў таму мы выдалі музычны альбом «Стрэчанне», я сама мусіла арганізоўваць канцэрт-прэзентацыю, і гэта далося мне цяжка. Відаць, таму і канцэртаў у нас няшмат.

– Вы самі пішаце музыку, запрашаючы ў суаўтары то Уладзіміра Караткевіча, то Максіма Багдановіча, то Алеся Дудара. А ў які момант прыходзіць разуменне, што і словы мусіце пісаць самі?

– На чужыя тэксты песень у мяне зусім мала, штук пяць. Гэта каля 10 працэнтаў нашага цяперашняга рэпертуару. Увогуле, вершы я пачала пісаць раней, чым музыку, і ў творчасці стараюся аддаваць перавагу менавіта слову.

– Адна з самых запамінальных вашых песень – «Дзікае паляванне». Адразу прыходзіць на памяць караткевічаўскае «Дзікае паляванне караля Стаха», маёнтак Балотныя Яліны, дзе ўсе запалоханы да бяспамяцтва. Песня напісана пад уплывам Караткевіча?

– Многія лічаць, што і на верш Караткевіча. Але словы там мае. Раней мне часта сніўся адзін і той самы сон – закінуты вялікі дом пасярод балота. Я іду да яго і не магу знайсці дарогу сярод багны... Таму для мяне вобраз маёнтка на балоце – нешта, што сядзіць глыбока ўва мне. Гэта ўвасабленне не тое што радзімы (я не магу параўноўваць радзіму з балотам), гэта праява яе цёмнага боку, які таксама вельмі прыцягальны. Балота заўсёды таямнічае – не вада і не зямля, нешта іншасветнае.

– На жыццё вы зарабляеце сваёй тэледзейнасцю ці музычнай творчасцю?

– Музыка не прыносіць мне ні капейкі. Усе ганарары, якія атрымлівае мой гурт, ідуць на запісы ці на новае абсталяванне. Таму я жыву на зарплату, якую атрымліваю на тэлебачанні. Да таго ж я часам падпрацоўваю ў філармоніі: пішу канферансы і вяду канцэрты. Таксама ўдзельнічаю ў розных фотапраектах – гэта час ад часу прыносіць пару рублёў. Да нядаўняга часу выкладала мастацкую вышыўку ў прыватнай школе, але цяпер з-за «Жывой культуры» не хапае часу.

– У вас двое цудоўных дзетак. Калі вы выязджаеце на здымкі, хто іх даглядае?

– Мая мама. Мы з дзецьмі жывём у Зялёным Лузе, яна – у Малінаўцы, але пры патрэбе перабіраецца да нас. Добра, што дзеці падраслі: Стэфаніі ўжо 9 гадоў, Яну – амаль 6. Стэфка – круглая выдатніца, вучыцца яшчэ ў музычнай школе іграць на скрыпцы і ходзіць у секцыю па рукапашным бai. Янік пакуль больш сціплыя здольнасці паказвае. Большая частка майго жыцця праходзіць з дзецьмі. А калі з'язджаю, то мая геранчная мама бярэ на сябе ўсе абавязкі.

– Аднойчы я бачыў, як вы ігралі на дудзе. Стагоддзямі лічылася, што дударства – гэта мужчынскі занятак.

– Сапраўды, дударства – традыцыйна мужчынскі занятак, таму я і не выходжу з дудою на сцэну. Калісьці выходзіла, на пачатку сваёй музычнай дзейнасці. Пакуль мне так ветліва не сказалі: «Ну куды ты прэшся з дудою, Каця? Сядзі ды ігрaй на дудачцы!» Таму на дудзе я іграю толькі для сяброў на лецішчы.

– Граць на дудзе, апрача ўсяго, і фізічна цяжка.

– Так, сапраўды цяжка. Але дуда не ідзе ні ў якое параўнанне, напрыклад, з армянскім дудукам, на які ў мяне проста не хапае маіх жаночых лёгкіх. Ведаеце, мультыінструменталіст, як правіла, – гэта чалавек, які не ўмее дасканала іграць ні на адным інструменце. Таму віртуознага выканання і ад мяне чакаць не трэба. Я найперш вакаліст.

– Вы раней працавалі ў сталічным Музеі Янкі Купалы. Мой улюбёны купалаўскі твор – паэма «Курган». А для вас Купала – гэта найперш што?

– Купала для мяне – гэта цэлы свет. У яго ёсць усё – і высокае, і нізкае, і смешнае, і трагічнае. У яго ёсць творы, якія ўзбагачаюць душу такімі пачуццямі, ад якіх потым немагчыма пазбавіцца. Скажам, я вельмі люблю маленькі верш, які называецца «Снілася дзяўчыне», – прысвячэнне Паўліне Мядзёлцы. Купала ў ім настолькі прадбачыў далейшае жыццё гэтай жанчыны, што сапраўды яго можна лічыць прарокам.

– Вы яшчэ і старыя кнігі пераплятаеце. І робіце гэта так, што вас узяў бы ў супольнікі сам Францішак Скарына. Вы маглі б прапанаваць яму штонебудзь крэатыўненькае?

– Біблія Скарыны – гэта вяршыня крэатыву! Там усё дарэчнае і выкшталцонае, амаль недасягальнае для сучасных пераплётчыкаў, таму я нічога яму не прапаноўвала б. Мне вельмі падабаецца пераплятаць старыя кнігі, ведаю асаблівасці розных старадаўніх пераплётаў – гатычных, французскіх, эпохі Адраджэння.

– Неяк вы прызналіся, што пераплётны варштат стаіць нават у вашай спальні. А муж не пярэчыць?

– Варштат у мяне перасоўны, ён ніколі не стаяў стацыянарна ў спальні, бо я люблю парадак і чысціню ў доме. Усё начынне я перавезла на лецішча, а дома пакінула толькі прылады для вышывання ды шытва, бо гэта мае ўлюбёныя заняткі. Муж не пярэчыць, бо ўжо амаль тры гады мае новую сям'ю. Але ў маім асабістым жыцці ўсё цудоўна. Проста я ніколі не выстаўляю гэта на агляд. Мне падабаецца падтрымліваць рэнамэ свабоднай і самадастатковай асобы. Я такою і ёсць.

– А самі вы любіце «трапляць у пераплёт»?

– Розныя прыгоды мяне ўзбуджаюць. На пэўны час гэта дае мне штуршок, рухае да новых здзяйсненняў.

– Не магу не згадаць яшчэ адно ваша захапленне – выраб завушніц і кулонаў. Відаць, многія сяброўкі носяць зробленыя вамі ўпрыгажэнні?

– Гэта самае простае з таго, што я ўмею рабіць. Пашыць і вышыць, напрыклад, італьянскую сімару XV стагоддзя, на якую ідзе 8 метраў тканіны, дзе кожны сцяжочак робіцца ўручную, значна цяжэй, чым заліць эпаксідкай кампазіцыю з сухіх кветак. Я яшчэ магу адрэстаўраваць стогадовую шафу: ачысціць яе ад бруду, старога лаку, зашпатляваць, пераклеіць шпон, распісаць, выпілаваць фурнітуру… Раней я рабіла рэчы на замову, цяпер, калі неабходнасць у гэтым адпала, раблю іх у падарунак сябрам.

– Вы іграеце на розных музычных інструментах, пішаце вершы і музыку, выконваеце ўласныя песні, пераплятаеце старыя кнігі, выробляеце біжутэрыю, з'яўляецеся фотамадэллю і вядучай папулярнай тэлеперадачы, выхоўваеце дзетак. Што з пералічанага вам усё ж найбліжэй?

– Маці і гаспадыня – гэта найперш і найбліжэй. Адзін мой сябар напісаў, што я пражываю некалькі жыццяў адначасова. Напэўна, гэта так, і часу мне на ўсё не хапае, але калі ў мяне адабраць магчымасць займацца хоць бы адной з маіх спраў, то якасць усіх астатніх рэзка знізіцца. Паглыбіцца ў адно і ахвяраваць усім астатнім? Я так не хачу і не магу. Бо тады гэта буду ўжо не я.

Міхась СКОБЛА.

ЖИЗНЬ ГАСТАРБАЙТЕРОВ

«Выбрал Польшу, потому что там я чувствую себя человеком...»

Многие кричевляне зарабатывают на хлеб насущный за пределами Беларуси. Родной город, к сожалению, обеспечить работой может далеко не всех.
О работе и жизни на чужбине я поговорил с двумя местными жителями – Александром Крижевичем и Юрием Шуваловым.

С первым пришлось говорить по телефону. Он признался, что работает в России нелегально: посредник, на которого рассчитывал, не смог вовремя сделать документы.

«*Из-за коронавируса теперь поехать на работу не могу. Думаю, работодатель не будет меня ждать, наймет другого работника*», – вздыхает Александр.

По его прикидкам, в России нелегально работают десятки тысяч белорусов.

«*В России можно заработать 800–1000 долларов в месяц, если постараться и не лениться. Для Кричева это фантастические деньги!* – говорит кричевлянин. – *Если бы не Польша и не Россия, то люди в таких районных центрах, как наш, хрен бы с солью ели. Хорошо, что есть такие страны, где белорусы могут неплохо заработать*».

Александр советует тем, кто нелегально трудоустроен в России, не выезжать из страны, потому что назад сейчас въехать не удастся. А вот тем, кто имеет легальный трудовой статус, полагает мой собеседник, опасаться нечего – пограничники должны впустить.

С Юрием, который приехал на побывку, мы сидим у него дома, поэтому можно поговорить основательно, и не только о событиях, связанных с эпидемией коронавируса.

– Ты долгое время работал в России, но потом поехал в Польшу. С чем это связано?

– Мне важны условия пребывания. В Польше ты чувствуешь себя человеком. Мне важно, чтобы жилье было удобным, комфортным, на 2–3 человека комната с туалетом, ванной или душем, чтобы с питанием не было вопросов по цене и качеству. В Польше с этим полный порядок, в России – нет. Мне приходилось жить в бараках на 15 человек.

– То есть, твой выбор себя оправдал?

– Конечно, здоровье и бодрость сохранил.

– Как работается в Польше? Что нравится, а что нет?

– Нормально работается. Хотя на первом месте работы было не так комфортно в плане проживания. В комнате коттеджа жили семь человек. Но потом условия улучшились. На нынешнем месте работы (комбайновый завод под Варшавой) я живу в комнате отеля с двумя коллегами по работе. Проживание оплачивает завод. Раньше приходилось жить в хостеле. С питанием проблем нет. Мясные и молочные продукты доступны по цене и великолепны по качеству. Однозначно не хуже белорусских. Есть такие сетевые магазины, как «Бедронка», они как раз для нас. Если попадешь на акции, то можно купить продукты в два раза дешевле. А так цены сопоставимы с нашими. Есть претензии только к польскому хлебу, мне он не очень нравится. Но это ведь не страшно.

– Как справляешься с тоской по семье, малой родине? Следишь ли за событиями в Беларуси?

– Тоска есть, но сейчас можно связаться по скайпу, по вайберу. Это удобно. В отеле есть интернет, бесплатный вай-фай, за событиями в Беларуси слежу каждый день. В курсе всех основных событий.

– Сколько можно заработать в Польше?

– Могу назвать почасовую оплату – 20 злотых в час, это порядка 5 долларов. Работаем 8 часов. Можно и в выходные подрабатывать, но я работаю сварщиком, труд нелегкий, поэтому предпочитаю отдохнуть. Мне не нужна работа на износ, здоровье для меня важнее.

– Как тебе Польша, как поляки относятся к белорусам?

– Мне нравится дисциплина на работе. Кстати, если хочешь остаться дома, можешь просто позвонить и сообщить о своем желании, ничего не объясняя. Не нужно никакого заявления. И прогула не будет. Если у тебя нет невыходов по болезни, то завод выплатит тебе премию в размере 10 процентов от зарплаты. Конечно, есть и отрицательная сторона такого подхода: многие рабочие простуду переносят на ногах, рассчитывая на премию. Но это выбор людей.

В остальном многое упирается в человеческий фактор. Но в Польше халява не пройдет, здесь нужно работать. За халявой езжайте в Россию, там, бывает, и прокатит.

Поляки, на мой взгляд, отличаются от нас по менталитету. Я охарактеризовал бы некоторых из них как «скользких» – могут улыбаться тебе, а за глаза оговорить. С такими «подлянками» приходилось сталкиваться.

Важно понимать по-польски, немного говорить, это сразу повысит вашу оценку в глазах поляков.

– Как там с криминалом?

– Случается. Наблюдал конфликты поляков с украинцами, драки. В основном после употребления спиртного. Сначала напьются, а потом идут разборки. Есть и наркоманы, видимо, привезли эти привычки из Нидерландов. Поляки туда любят ездить, заработки там до 2500 евро. И марихуаны там хватает.

– Есть ли рядом с тобой земляки?

– Есть ребята из Мстиславля, это рядом с Кричевом, но больше с Брестчины и Гродненщины, из деревень. Кстати, могу помочь с работой в Польше, оформить необходимые документы.

– Веришь ли в скорые перемены в Беларуси?

– Очень хочу в это верить. Хочется жить и работать на родине, чтобы семья была рядом, друзья.

– Насколько эпидемия коронавируса повлияла на твои планы?

– Евросоюз закрыл границы на некоторое время. Я звонил в Польшу на завод, ребята сказали, что работа остановлена, введен карантин. Не работают и супермаркеты. Поэтому придется ожидать отмены карантина дома. С визой, думаю, проблем не будет, все документы у меня в порядке.

Сергей НЕРОВНЫЙ.
г.Кричев.

СЛЫШАЛИ?

Ангела Меркель отправилась на карантин

Ангела Меркель в воскресенье ушла на карантин после контакта с врачом, у которого был обнаружен коронавирус.

Как уточнил официальный представитель Кабинета министров Германии, решение было принято после того, как 65-летней Меркель стало известно, что тест врача, делавшего ей в пятницу профилактическую прививку от пневмококка, дал положительный результат.

В ближайшие дни сама канцлер также должна сдать тест на коронавирус. Она будет исполнять служебные обязанности, находясь дома, пояснили в канцелярии.

Ранее Ангела Меркель проинформировала прессу о новых мерах по противодействию распространению коронавируса. Основной пункт: людям запрещают собираться больше чем по двое. Исключения будут сделаны для семей и людей, живущих под одной крышей. При этом общефедеральный карантин решено не вводить. Люди могут выходить на прогулки, заниматься спортом на открытом воздухе. Каждая отдельная федеральная земля может действовать жестче.

ПОЗИЦИЯ

Президент Болгарии: «Голод победит страх!»

Румен Радев частично наложил вето на закон о чрезвычайном положении, введение которого было предложено для борьбы с распространением коронавируса.

Он подверг критике меры, предусмотренные в законе, которые ограничивают право на свободу слова и отсутствие адекватных мер для поддержки населения от бедности. Радев предупредил, что *«голод победит страх»*.

По его словам, закон перерос в предложения, которые не имеют ничего общего с коронавирусом.

«Давайте не будем забывать, что у нас есть будущее после чрезвычайного положения. Нехватку персонала и недостатки в системе здравоохранения пытались компенсировать этими ограничениями», – сказал Радев.

Он заявил, что видит опасность в наказании любого свободомыслия и инакомыслия, так как меры в законе о чрезвычайном положении остаются в силе даже после его завершения.

Радев раскритиковал ряд экономических норм закона и другие положения документа, в частности выступив против полной блокады движения и выразив недовольство ростом полномочий военных.

СТИХИЯ

В Хорватии – землетрясение

17 человек пострадали в результате сильного землетрясения в Хорватии, которая живет в особом режиме из-за пандемии коронавируса.

Землетрясение магнитудой 3,5 произошло в воскресенье в хорватской столице Загребе, вызвав панику, эвакуацию больниц и разрушение зданий, включая знаменитый столичный собор.

Премьер-министр Андрей Пленкович заявил, что землетрясение было крупнейшим в Загребе за последние 140 лет.

У СОСЕДЕЙ

70 процентов поляков хотят переноса президентских выборов

Хотя правящая партия Польши и президентский дворец хотят, чтобы выборы состоялись в установленный срок – 10 мая, поляки придерживаются другого мнения.

Таковы данные опроса исследовательского института Pollster для Super Express. Так, 70 процентов опрошенных считают, что из-за эпидемии коронавируса майские президентские выборы должны быть отложены.

Лишь 12 процентов поляков уверены, что не нужно переносить сроки выборов, 18 процентов не имеют определенного мнения по этому вопросу.

Как напоминает издание, оппозиция критикует власть за то, что та не хочет переносить выборы на осень.

Исследование было проведено исследовательским институтом Pollster с 17 по 18 марта 2020 года на выборке из 1077 взрослых поляков.

Ранее премьер Польши Матеуш Моравецкий заявлял, что против переноса президентских выборов.

РАКУРС

Ирина ХАКАМАДА: «Давайте замечать не только негатив!»

Бизнес-леди и бывший политик Ирина Хакамада считает, что нужно не зацикливаться на негативных новостях о коронавирусе.

«Китай закрыл свою последнюю больницу с коронавирусом в связи с маленьким количеством новых случаев, – *говорит Хакамада*. – Врачи в Индии добились успеха в лечении коронавируса. Они применяют комбинацию препаратов лопинавир, ретоновир, осельтамивир наряду с хлорфенамином. Они собираются предложить эти лекарства всему миру.

Исследователи Медицинского центра Эразмус утверждают, что нашли антитела против коронавируса.

Apple вновь открывает все 42 магазина в Китае.

103-летняя китайская бабушка полностью выздоровела от коронавируса после лечения в течение шести дней в Ухане, Китай.

Клиника Кливленда разработала тест на COVID-19, который дает результаты в течение нескольких часов, а не дней.

Хорошие новости из Южной Кореи, где число новых случаев заболевания сокращается.

По словам экспертов, Италия сильно пострадала только потому, что у них самое старое население в Европе.

Ученые в Израиле, вероятно, скоро объявят о разработке коронавирусной вакцины.

Три пациента из Мэриленда с коронавирусом полностью выздоровели и вернулись к повседневной жизни.

Канадские ученые делают большие успехи в исследованиях COVID-19.

Биотехнологическая компания из Сан-Диего разрабатывает вакцину против COVID-19 в сотрудничестве с Университетом Дьюка и

Национальным университетом Сингапура.

Человек с первым случаем заболевания коронавирусом в округе Талса вылечился. Что подтвердили два теста с отрицательным результатом.

Все семь пациентов, проходивших лечение в больнице Сафдарджунг в Нью-Дели, выздоровели.

Плазма от недавно выздоровевших пациентов с COVID-19 может лечить других инфицированных.

Так что не всё так плохо!

Давайте заботиться и поддерживать друг друга.

И замечать не только негатив...»

МЕМУАРЫ

Михаил ФАРФЕЛЬ

Открытый перелом

(Продолжение. Начало в №№18–23.)

Педагогическая работа среди депутатов, или Что такое хорошо и что такое плохо

Как-то в перерыве между заседаниями ко мне подошел коллега, представлявший оппозиционную газету фракции Белорусского народного фронта. Он сообщил, что работает над статьей, в которой слово «жид» будет использовано как слово, которым называли евреев в Польше и Беларуси. По его мнению, это историческое название, в котором я не должен усмотреть никакого проявления антисемитизма. Я сказал, что не собираюсь оспаривать данное утверждение, однако настоятельно прошу его учесть, что именно со словом «жид» у меня ассоциируется нацистский геноцид целого народа в годы Второй мировой войны. Именно поэтому смысловое значение слова «жид» приобрело совершенно другой оттенок и воспринимается однозначно негативно. Игорь выразил понимание проблемы и заверил меня, что не сделает ничего такого, что может оскорбить мои, и не только мои, чувства.

«Антисемитизм – это социализм дураков и невежд».
Бебель «Антисемитизм и социал-демократия», 1893 г.

Рядом со мной на заседаниях сидел еще один молодой депутат, с которым мы часто беседовали на разные темы. Вдруг я узнаю, что он пригласил каких-то «ученых» из Казахстана, которые отрицают Катастрофу еврейского народа в годы войны. Более того, он пообещал им предоставить несколько молодежных аудиторий для «лекционной работы». Тема лекции: «Холокост – выдумка сионистов». Поинтересовавшись, не сошел ли он с ума, я ему посоветовал не заниматься постыдной и провокационной деятельностью, добавив, что Беларусь не то место, где факт Холокоста вызывает сомнение. Этот дурак с энтузиазмом сообщил мне, что просто хочет разобраться в этом вопросе и не видит никаких причин для обиды. Это был первый случай, когда я не захотел продолжать разговор. Все-таки любой тупости и мерзости есть предел.

От намерений – к установлению отношений с Израилем

Я хочу перейти к так называемой еврейской теме, поскольку связанная с ней деятельность, которой я активно занимался, была для меня естественной. А началась она практически с первого слова, услышанного мной в парламенте, – *«іншы»*. Другая причина, по которой я концентрирую внимание на «еврейском вопросе», поднимавшемся в парламенте, заключается в том, что, кроме меня, об этом вряд ли кто-нибудь напишет.

Летом 1990 года произошло событие, навсегда связавшее мое будущее с Израилем – страной, которую я полюбил с первой встречи. Забегая вперед, хочу сказать, что у меня есть две страны, которые мне одинаково дороги: Беларусь, где прошла вся моя основная жизнь, и Израиль, где повзрослели мои дети и родились мои внуки.

Однажды ко мне обратились представитель синагоги города Минска и раввин из Израиля господин Коэн. В Беларуси была сформирована группа детей, преимущественно из еврейских семей, которые нуждались в оздоровлении после произошедшей в Чернобыле катастрофы. Принимающей стороной был Израиль. Неожиданно возникла проблема с белорусскими властями по вопросу продолжительности пребывания школьников за границей и возможностью продолжения там обучения.

К этому времени посещения Европы стали вполне обычным делом. Поездка же в Израиль вызывала у властей опасения, связанные с тем, что продолжительное оздоровление может перерасти в эмиграцию. Это опасение было естественным, поэтому окончательного разрешения на выезд получено не было. Я обратился к заместителю председателя правительства Республики Беларусь, очень уважаемой мною женщине, потом проработавшей много лет послом во Франции, с просьбой помочь разрешить эту проблему. Взвесив все «за» и «против» и ставя во главу угла здоровье детей, она приняла решение не препятствовать их выезду.

Когда вся группа собралась в минском аэропорту в ожидании двух зафрахтованных самолетов из Румынии, возникла новая проблема: «Аэрофлот», не объясняя причин, отказал в предоставлении коридора для полета в Лондон. Возникла патовая ситуация. В страшную жару, фактически без еды и воды, в полной неизвестности дети день за днем проводили в здании аэропорта. Мне пришлось позвонить в «Аэрофлот» и даже в МИД России и объяснить им, что они берут на себя огромную ответственность за здоровье и так уже пострадавших от последствий Чернобыльской катастрофы детей. Не знаю, что убедило московские власти, но на третьи сутки два стареньких румынских самолета Ил-18 погрузили всю нашу группу, поднялись в воздух и взяли курс на Лондон. Одним из организаторов этого проекта по оздоровлению белорусских детей в Израиле был Фонд мира, руководитель которого вместе со мной сопровождал детей в поездке.

С Президентом Израиля Вайцманом.

Я впервые выезжал за границу, да еще в Израиль. Это казалось почти фантастикой! Сейчас, чтобы поехать за границу, достаточно купить билет. А в то время это было настоящим событием. В Верховном Совете отнеслись серьезно к этой моей командировке, даже выплатили несколько сот долларов командировочных. Честно признаюсь, что доллары я видел впервые. Как каждому советскому человеку, мне очень хотелось сэкономить эти деньги, чтобы купить подарки родным и близким. Кроме того, я вез письма – предложения о сотрудничестве различных министерств и ведомств к аналогичным государственным учреждениям Израиля. Это были без преувеличения первые послания, направленные на установление дружественных отношений между нашими странами.

После четырех с половиной часов ночного полета самолеты приземлились в английской столице. Нас встречал господин Максвелл – известный богатейший бизнесмен и меценат Англии, который и спонсировал эту программу. Еще через пару часов мы покинули Англию и взяли курс на Тель-Авив. Все очень устали, но никто не спал. ХАБАД, по инициативе которого проходила эта поездка, позаботился о том, чтобы встреча на Святой земле прошла торжественно.

Первые встречи на исторической родине

Израиль появился в иллюминаторах самолета в лучах восходящего солнца. Многие ощутили в тот момент, что все происходящее носит для них судьбоносный характер. Вот открывается дверь, и жаркий израильский воздух врывается в салон самолета, в легкие. Только несколько часов назад мы ежились от сырости и холода Лондона – и вдруг все изменилось. Как потом оказалось, изменились и судьбы многих прилетевших.

Десятки корреспондентов, представители религиозных и правительственных кругов встречали нас в прохладном кондиционированном зале. Их теплый прием застал нас врасплох, мы даже испытывали некоторое чувство смущения. После короткой торжественной церемонии всех разместили в автобусы, которые доставили нас в Кфар-Хабад (это религиозная деревня в предместьях Тель-Авива). Я всегда мечтал пожить несколько дней в религиозной семье, и мое пожелание было воспринято с пониманием.

«С верой нет вопросов, без веры нет ответов».
Пословица

И вот я среди тысяч хабадников. Я был гостем молодой семьи, у которой уже было пятеро детей. Пребывание в этом незнакомом мне мире, о существовании которого я даже не подозревал, вызывало у меня очень сильные и противоречивые чувства. Можно сказать, что этот мир был противоположным тому, который я знал, в котором жил и чувствовал себя комфортно. Это различие выражалось не только во внешних проявлениях.

Главное – этот мир был другой по своему укладу, по характеру. Я увидел людей, образ жизни которых был прописан с утра и до утра, с рождения и до смерти. Одежда, пища, посещение синагоги, молитвы, огромное количество детей, полное подчинение религиозным законам и раввинам – все это разительно отличалось от того, что мне было знакомо с детства. Сразу стало понятно, почему нас в Израиле называют «русскими». Мы ничем не отличаемся друг от друга: читаем одни и те же книги и газеты, едим одну и ту же пищу. Все являемся светскими, а точнее, атеистами, оторванными от традиций и корней. И хотя по документам я – еврей, а моя жена – белоруска, мы оба – продукты одной системы.

Окунувшись на несколько дней в религиозную жизнь, я увидел мир фанатично верующих людей, что совершенно не мешало им быть веселыми, любящими, помогающими друг другу. Духовный лидер этого направления в иудаизме проживал в это время в Америке. Это был один из самых известных мировых религиозных лидеров, авторитет которого беспрекословен среди его приверженцев. В знак уважения к своему духовному вождю верующие построили в Кфар-Хабаде здание, которое является точной копией его дома в Нью-Йорке. Находясь среди этих людей, окунувшись в этот бездонный мир, я ощутил, как много мне еще предстоит узнать о народе, частичкой которого я являюсь.

Проводя время со своими хозяевами в этой религиозной деревне, я обратил внимание на их старшего сына. Мальчику было лет тринадцать. Это был худенький миловидный подросток, который никогда не расставался с Торой, постоянно ее читал, ритмично наклоняясь при чтении. Он так был поглощен этим занятием, что даже не замечал, с каким интересом я наблюдал за ним. Когда его разговор с Богом заканчивался, мальчик улыбался мне так по-детски чисто, что это вызывало у меня ответное желание улыбнуться. Он не говорил по-русски, и мы общались, обмениваясь взглядами: я смотрел на него с нескрываемым любопытством, он отвечал мне чистым, светлым, не обремененным ничем завораживающим взглядом библейского лица.

Прошли годы. Я уже работал в посольстве. Однажды с очередной делегацией мы посещали святые места и в завершение экскурсии заехали в Русскую миссию в Иерусалиме. Шел какой-то православный праздник. Кроме меня там были А.Бовин, посол России и украинский посол А.Майданик. Для нас организовали небольшой прием. Монашки ухаживали, подавая и убирая со стола.

Вдруг я обратил внимание на девушку, монашеская одежда которой не только не скрывала, а, наоборот, подчеркивала почти мистически чистый свет, исходивший от ее ангельского лица. Я застыл в оцепенении. У этой русской девушки было какое-то удивительно одухотворенное лицо мадонны. Ее улыбка была такой чистой и непорочной, что на всю жизнь оставалась в памяти того, кто имел счастье ее созерцать.

Улыбка. Меня как будто пронзило током. Где я ее уже мог видеть? Даже захотелось спросить эту русоволосую голубоглазую красавицу, не встречались ли мы с ней раньше. И вдруг в моей памяти всплыло лицо того мальчика из религиозной семьи в Кфар-Хабаде... Как они были похожи – тот черноволосый и черноглазый юноша и эта неземной красоты девушка!

Я часто вспоминаю этих живущих в разных мирах людей, которым вряд ли когда-нибудь суждено встретиться, но которые, несомненно, освящены печатью божьей. Никогда более в жизни мне не приходилось видеть людей столь красивых и так похожих друг на друга, как эти два создания.

(Продолжение на 6-й стр.)

МЕМУАРЫ

Михаил ФАРФЕЛЬ

Открытый перелом

(Продолжение. Начало на 5-й стр.)

Израиль – первые впечатления, первые знакомства, первые открытия

«Земля мечты, где каждый камень – как книга».
Лебенсон, из стихотворения

Вместе с моим другом Маратом, руководителем Фонда мира, мы посетили кнессет, другие правительственные учреждения. Все, включая председателя кнессета господина Дова Шилянского, нас принимали очень тепло и доброжелательно. Мы выразили желание познакомиться со страной, тем более что у нас была камера и нам хотелось снять небольшой фильм об этой незабываемой поездке. Власти пошли нам навстречу. Необходимо учесть, что это, в сущности, были первые шаги по установлению новых отношений между Израилем и самостоятельным государством на постсоветском пространстве. Да и то обстоятельство, что в становлении новых партнерских связей участвует депутат парламента – еврей, израильским властям было небезразлично.

Нас разместили в приличной гостинице, на самом берегу Средиземного моря. Предоставили автомобиль с русскоязычным водителем. Это был немолодой харбинский еврей, говоривший на безупречном русском языке, имевший высшее географическое образованием. Поскольку он великолепно знал свою страну во всех ее аспектах и деталях, это сделало поездку не только полезной, но и приятной.

Первое, что нас поразило, это кибуцы – единственный в мире удачный коммунистический эксперимент. И действительно, эти сельскохозяйственные поселения демонстрировали не только чудеса агротехники, но и являли собой замечательный пример заботы о стариках и детях. Все это основывалось на высочайшем патриотизме и достойном подражания трудолюбии. Увиденное не могло не восхитить.

Нас знакомили со страной, которая была создана людьми, уцелевшими в Катастрофе, потерявшими семьи, иллюзии и всякую надежду в своих европейских странах. Еще совсем недавно ветер пустыни сдувал палатки первых поселенцев, и вот фактически вопреки всем и всему было построено государство-сад, которое в течение немногим более сорока лет достигло невероятных успехов во всех областях жизни без исключения.

И все это в условиях непрекращающихся войн и террора со стороны арабского мира, опиравшегося на военно-политическую мощь Советского Союза. Нас удивляло, что израильтяне искренне и тепло относились к нам, бывшим гражданам той самой страны, которая на протяжении многих лет делала все возможное, чтобы их уничтожить. Воюя против советского оружия и огромного количества «инструкторов», одетых в военную форму разных арабских армий, израильтяне по-прежнему пели русские песни (в том числе и на иврите), читали и знали русскую литературу, любили театр и балет.

Нам тогда казалось, что мы обязательно найдем общий язык во всех без исключения сферах деятельности, так как другие отношения выглядели бы просто неестественными. Но, как показал мой опыт, политика вещь довольно сложная и грязная, и строится она по совершенно иным критериям. Бесспорно, сегодня наши связи носят качественно иной характер. Однако неоспорим и тот факт, что мы обязаны были сделать намного больше.

Каждое утро я и Марат просыпались в гостинице «Дан-Панорама», завтракали и быстро спускались в холл. Как всегда, водитель уже ждал нас. Назарет, Кинерет, Голаны, Галилея, Мертвое море, наконец – Вифлеем и Иерусалим. Ради того, чтобы хотя бы один раз увидеть эти чудеса, стоит родиться! Христианские, мусульманские, иудейские святые места – все перед нами. До них можно дотянуться, ощутить на физическом уровне. Незабываемо и непередаваемо это первое впечатление. Впоследствии я имел счастье посещать эти места вновь и вновь. И каждый раз испытывал трепет и восхищение от встреч с этой глубиной и бесконечностью.

Возвращались мы переполненные новыми впечатлениями, наши чемоданы были набиты подарками и сувенирами для членов семьи и друзей. Но главное, что мы везли, – это пленки, запечатлевшие эту неповторимую поездку. Новенький же видеомагнитофон предоставлял возможность и одному, и вместе с родными вновь видеть теперь уже знакомые мне места, вновь слышать голоса далеких новых товарищей.

Вскоре на Белорусском телевидении была показана сорокаминутная передача, в которой я поделился впечатлениями о состоявшейся поездке. Рассказ сопровождался видеоматериалами. Успех программы был настолько велик, что попытка не транслировать эту встречу со мной на часть страны вызвала у зрителей активный протест. В результате передачу повторили еще раз и транслировали на всю Беларусь. Я получил большое количество писем от граждан самых разных национальностей. Среди них не было ни одного – подчеркиваю, ни одного – письма антисемитского содержания. А ведь в передаче я сказал, что люблю Израиль и верю в перспективы нашего сотрудничества. Словосочетание «люблю Израиль» еще совсем недавно было допустимо разве что в психбольнице.

С этого момента я поклялся себе, что, касаясь еврейской или израильской темы, в любых условиях буду основываться только на том, что чувствую, вижу или знаю, независимо ни от каких политических ветров и перемен.

По разные стороны

«Каждый – мужчина или женщина – вправе уговаривать членов своей семьи двинуться в Израиль, но никто не вправе уговаривать кого-нибудь покинуть эту страну».
Мишна «Кетубот», 13:11

Не успел я вернуться домой, как мне пришлось еще раз окунуться с головой в еврейско-израильскую тему, только совсем с другой стороны. На сей раз события острым ножом прошлись уже непосредственно по нашим судьбам. Мой брат вместе со всей его семьей репатриировался в Израиль. Это было очень тяжелое решение, особенно для моих родителей. Наш отец уже однажды в своей жизни пережил катастрофическую разлуку со своими родными. Будучи навсегда привязанным к могилам близких, он все же дал возможность своему сыну самому решать свою судьбу.

Мне пришлось сопровождать Володю до Шереметьева. Картина была до боли грустна и незабываема. В зале ожидания – две группы людей. Евреи улетают в Тель-Авив, немцы улетают в Германию. Какая гримаса истории!.. В этом тесном зале ожидания переплелись судьбы двух народов. Старики взволнованно беседуют друг с другом, дети шумно играют. Их неизвестное будущее оказалось сильнее сложного и противоречивого прошлого. Обнявшись с единственным братом, мы в мгновение оказались по разные стороны черты, разделяющей семьи, судьбы, поколения. Эта черта, по прошествии многих лет превратившаяся в грубый рубец, и сегодня напоминает о той трагедии, которой большинству из нас не удалось избежать. И по сегодняшний день многие родители лишены возможности проводить старость рядом со своими детьми, а бабушки и дедушки не имеют шансов не только воспитывать своих внуков, но часто даже и говорить с ними на одном языке.

Парламентские будни

«Страсть к власти идет не от силы, а от слабости».
Фромм «Бегство от свободы»

«Секрет нашей власти в том, что другие трусливее нас».
Берне «Записки»

Жизнь парламента протекала в обычном режиме. Принимались десятки законов, больше отражавших желаемое, чем опиравшихся на экономическую реальность. Экономика катилась в пропасть, а наши попытки с помощью бумажек построить счастливое капиталистическое будущее были обречены. Все это проходило на фоне конфронтации между небольшой, но очень активной группой депутатов, представлявших Белорусский Народный Фронт, и несколько напуганным, но по-прежнему не уступающим коммунистическим большинством.

Я не был среди активных «борцов» за народное счастье. И в первую очередь потому, что не очень-то верил тем, кто «точно знал», как нужно жить и как нужно думать. Как правило, эти люди относились нетерпимо друг к другу. Одни тянули упирающийся и растерявшийся народ вперед, подгоняя его страхом опять вернуться в коммунистическое болото. Другие – а это было уже неуверенное коммунистическое большинство – изо всех сил продолжали цепляться за «славное прошлое». Их лозунг был: «Вперед – это назад». Крикливое меньшинство и почти молчаливое большинство создавали атмосферу парламентского равновесия, а если быть точным – парламентской импотенции.

«Что касается меня, то я не марксист».
Маркс, из интервью

Я не принадлежал ни к одной группировке, поэтому голосовал так, как мне казалось верным, не подчиняясь никакой дисциплине. К этому времени я уже вышел из рядов КПСС. Случилось это на собрании в школе. Вместе со мной практически все учителя положили свои партбилеты. И все же по многим вопросам мое голосование было ближе к Народному Фронту, особенно по большинству вопросов экономики. Поскольку мы все знали, как голосует сосед, то однажды один из бывших больших коммунистических деятелей мне в сердцах бросил, кивнув в сторону оппозиции:

– Вот придут они к власти – тогда посмотришь, что они с тобой сделают...

На что я заметил: это мы еще посмотрим, а вот что вы с нами сделали, мне очень хорошо известно.

Мое отношение к людям никогда не было связано с их партийной принадлежностью. Система опознавания «свой–чужой» основывалась только на общечеловеческих качествах. Да и какие это уже были коммунисты! Партия на глазах таяла, как весенний снег, а они, сидя на перманентных поминках по ней, больше интересовались, куда текут ручейки этой талой воды. Поэтому хорошие отношения сложились у меня со многими представителями разных парламентских фракций. Это была фракция моих друзей, и в ней не нужно было платить партийные взносы, а чтобы в нее вступить, не требовалось ни заявлений, ни характеристики с места работы.

«Праведник не умирает до тех пор, пока не родится другой праведник».
Талмуд

Случилось событие, которое чуть не привело к восстановлению коммунизма в России и на всем постсоветском пространстве. Конечно же, имеется в виду путч ГКЧП в августе 1991 года. Страна с утра превратилась в самый большой театр в мире. По телевизору постоянно показывали балет «Лебединое озеро» Чайковского. А известная пресс-конференция не оставляла сомнений в характере происходящего.

В белорусском парламенте первыми зашевелились коммунисты. К этому времени они были уже почти ручными, можно сказать, полуживыми. Но вдруг события в Москве вернули их к жизни, они подняли головы, воспрянули духом. В парламентском зале заседаний даже повеяло страхом. Оппозиционеры подписали резолюцию, осуждающую путч. Подпись поставили сорок восемь человек из более чем трехсот депутатов. Я был среди подписавшихся. И тут прибитые наследники Ленина–Сталина почти в открытую начали нам угрожать. Я даже слышал такие слова: «Подождите день-два – и утром мы придем за вами».

Эти смутные дни захотелось провести с семьей. Ночью кто-то прошел во двор и постучал. Я осторожно открыл дверь. На пороге стоял Аркадий – руководитель баптистской общины, которой я как депутат помог в покупке леса для постройки молельного дома. Эти люди все поголовно голосовали за меня на выборах. Аркадий с женой и восемнадцатью детьми жили в лесу, в нескольких десятках километров от моего дома. Тихо войдя в дом, он сказал мне следующее:

– Видел в газете вашу подпись. Я могу забрать ваших детей к себе и никому их не отдам. Да их и не найдут у меня. Для меня они будут как мои дети.

Комок перекрыл мне горло, слезы навернулись на глаза. Этот современный праведник хорошо знал уроки истории. Он полночи ехал по лесным дорогам, чтобы дать шанс выжить моей семье. Дорогой Аркадий, я знаю, что ты давно в лучшем мире. Здесь, на Святой земле, которую ты всю жизнь мечтал увидеть, мы молимся за тебя. Здесь живут и дети, которых ты хотел спасти, и уже дети их детей. Спасибо тебе за твой поступок, брат!

(Продолжение в следующем номере.)

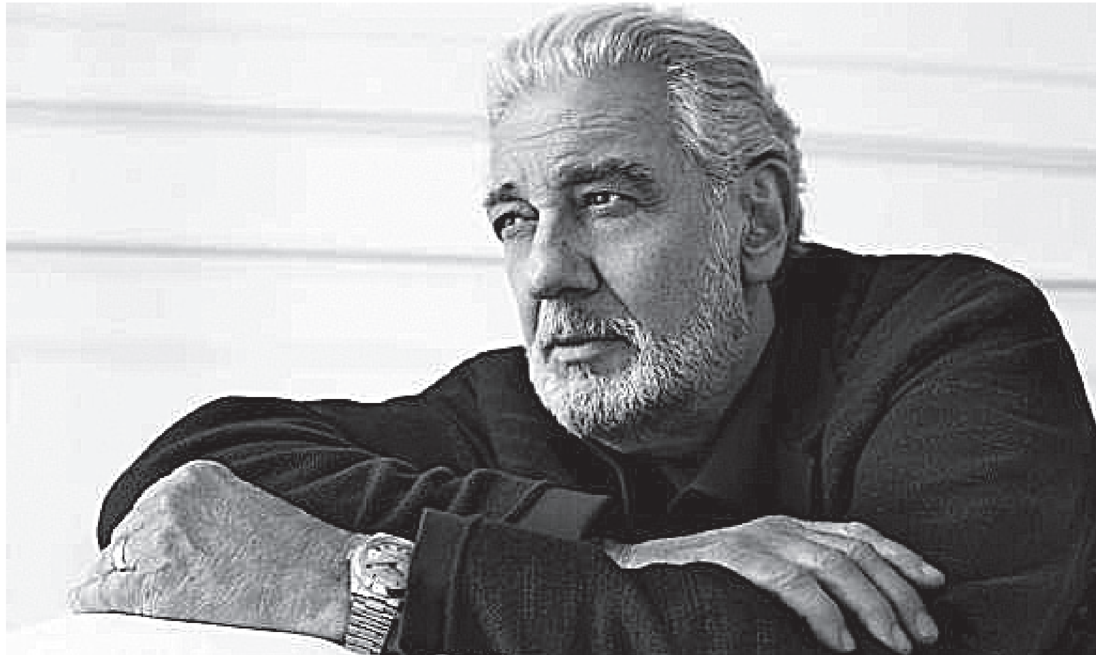

С Лавицким и Либерманом на встрече с белорусской диаспорой.

ГАСТРОЛЬ

Пласіда Дамінга заразіўся каранавірусам

Знакаміты іспанскі оперны спявак Пласіда Дамінга, якому ў студзені споўнілася 79 гадоў, атрымаў пазітыўны тэст на каранавірус.

«Я і мая сям'я будзем заставацца ізаляванымі адзін ад аднаго столькі, колькі неабходна з медыцынскага пункту гледжання», – паведаміў Дамінга.

Ён растлумачыў, што ў яго выявіліся сімптомы – кашаль і тэмпература, пасля чаго ён вырашыў здаць аналізы, вынікі якіх аказаліся станоўчымі.

Дамінга таксама заклікаў усіх быць максімальна асцярожнымі і прытрымлівацца асноўных правілаў: часта мыць рукі, захоўваць дыстанцыю мінімум у два метры ад іншых, рабіць усё, што магчыма, каб стрымаць распаўсюджванне віруса, і ў першую чаргу заставацца дома, калі гэта магчыма.

«*Разам мы зможам справіцца з гэтым вірусам і стрымаць цяперашні сусветны крызіс, вярнуцца такім чынам да нашага нармальнага паўсядзённага жыцця як мага хутчэй*», – напісаў Дамінга.

19 красавіка Дамінга павінен быў выступіць у Мінску ў Палацы Рэспублікі. Квіткі на ягоны канцэрт каштуюць ад 145 да 500 беларускіх рублёў. Цяпер, відаць, іх прыйдзецца вяртаць. Але афіцыйнай інфармацыі аб адмене канцэрта пакуль не было.

Аліна ВЕТРАВА.

АРТ-ЖЫЦЦЁ

Паслухаць арган любяць нават анёлы

У нашай сталіцы з'явіўся новы арган, яго прэзентацыя прайшла ў суботу па месцы новай прапіскі высакароднага інструмента – у канцэртнай зале «Верхні горад». Народны артыст Беларусі Ігар Алоўнікаў іграў музыку Баха і Свірыдава. Праўда, амаль у пустой зале – вынік цяперашніх асаблівых абставін. І калі не лічыць анёлаў, якія заўсёды слухаюць музыку аргана.

Арган не навабуд. Гэтаму інструменту больш за сто гадоў, яго пабудаваў варшаўскі майстра Уладзіслаў Камінскі для касцёла ў Валожыне, але, як мяркуецца, у гады Першай сусветнай вайны ён быў разбураны. Тым не менш яго аднавілі, выкарыстаўшы трубы і кафедру ад іншага аргана, выробленага ў 1912 годзе на фабрыцы вядомага майстра Вацлава Бернадскага. У такім выглядзе інструмент функцыянаваў аж да закрыцця касцёла ў 1960 годзе, калі ў будынку размясцілі хлебазавод.

– Далей гісторыя не вельмі ясная. Ратуючы безгаспадарны інструмент ад сумнай долі разбурэння, якая спасцігла многія арганы з закрытых касцёлаў, хто-то прыкладна ў 1980-я гады вывез яго з Валожына ў Мінск, – распавядае кампазітар і арганіст Віктар Кісцень, які сам быў актыўным удзельнікам цяперашняга працэсу аднаўлення аргана. – У рэшце рэшт ён апынуўся ў мінскай дзіцячай музычнай школе №2, прастаяў там шмат гадоў. Кажуць, што нават гучаў... Потым школа пераехала ў новы будынак на вуліцу Ангарскую, 88, але там інструмент стаяў ужо як дэкарацыя, мэбля.

Менавіта на Ангарскай ў 2014 годзе яго выпадкова заўважыў вядомы мецэнат Юрый Зісер. Яму спатрэбілася больш за год, каб дамагчыся ўсіх узгадненняў і дазволу разабраць і вывезці інструмент са школы – пры падтрымцы Мінгарвыканкама і Беларускага саюза кампазітараў. Для рэстаўрацыі і поўнага аднаўлення арган прывезлі ў канцэртную залу «Верхні горад». Рэанімацыя шматпакутнага інструмента аказалася справай складанай, доўгай і вельмі дарагой. Працэс цалкам прафінансаваў са сваіх асабістых сродкаў зноў-такі Юрый Зісер. Ён запрасіў з Масквы арганнага майстра Дзмітрыя Лотава, у Беларусі на той момант сваіх спецыялістаў такога ўзроўню не было. Але ў працэсе ўдзельнічалі, дапамагаючы майстру, мінскія энтузіясты: арганіст і матэматык Аляксандр Бурдзелеў, спецыялісты архітэктурнай майстэрні «Басталія», Таццяна Бембель у якасці каардынатара праекта, а таксама многія іншыя неабыякавыя людзі.

– Абноўлены арган «Верхняга горада» мае 19 рэгістраў і з'яўляецца інструментам рамантычнага стылю, у яго мяккае злітнае гучанне, – характарызуе інструмент Віктар Кісцень. – А самы вялікі арган Мінска, які знаходзіцца ў філармоніі, адносіцца да так званага ўніверсальнага стылю. Такім чынам, гукавую палітру горада ўзбагаціў новы інструмент.

Дарэчы, гэта пяты па ліку арган Мінска. Першы ў 1963 годзе з'явіўся ў Белдзяржфілармоніі, другі ў 1983-м – у касцёле Св.Роха, трэці арган стаіць у Кафедральным саборы. Чацвёртым арганам валодае Акадэмія музыкі, але доступ да яго маюць толькі выкладчыкі і студэнты.

Алена МАЛОЧКА.
Фота Віктара Кісценя.

РЭГІЁН

Ад трухлявых дамоў не проста пазбаўляюцца...

У Гродне на сайце гарвыканкама апублікаваны рэестр старога жылля. Некаторыя з такіх дамоў будуць прададзены на аўкцыёне, а лёс іншых вызначаць іх гаспадары, калі такія знойдуцца.

Ужо зараз у горадзе абследавана каля 60 трухлявых і пустуючых дамоў. Мясцовыя органы ўлады выяўляюць, ці не жылі ў такіх дамах гаспадары на працягу апошняга года і ці не прымалі яны нейкіх захадаў па аднаўленні сваёй нерухомасці.

Дзеля гэтага ў раёнах горада створаны адмысловыя камісіі. Члены камісій падчас абследавання такіх дамоў сустракаюцца з суседзямі, што паскарае працэс пошуку ўладальнікаў. Калі ніякіх крокаў па аднаўленні такіх будынкаў не прадпрымалася, яны набываюць статус старых і падлягаюць зносу або выстаўляюцца разам з участкам на аўкцыён.

Выяўлена ўжо 26 такіх дамоў. Паводле пераканання кіраўніцтва горада, яны псуюць вонкавы выгляд абласнога цэнтра. Такім чынам продаж іх на аўкцыёне дапамагае папоўніць бюджэт і змяніць выгляд горада за кошт інвестараў.

Аляксей МІХАЛЁЎ.

ГРАМАДСКАСЦЬ – УЛАДА

Чарговая адпіска

Мастак Мікола Купава, акадэмік Радзім Гарэцкі, святар, краязнаўца Леанід Акаловіч і шэраг іншых актывістаў звярнуліся ў Мінскі гарвыканкам з прапановай наконт усталявання мемарыяльнай дошкі ў гонар абвяшчэння незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі і прыняцця III Устаўной граматы. Адзначалася, што дом, на якім павінна з'явіцца мемарыяльная дошка, захаваўся і яго можна мемарыялізаваць.

«Актывісты грамадзянскай супольнасці за адзін дзень сабралі неабходную суму грошай на выраб з бронзы мемарыяльнай пліты, якая і была адліта. Але насуперак афіцыйным абяцанням усталяванне дошкі так і не адбылося ні ў 2018-м, ні ў 2019 годзе. Адказы з Мінгарвыканкама і Адміністрацыі прэзідэнта былі проста адпіскамі з мэтай зацягнуць час. Таксама мы прапанавалі надаць вуліцы Валадарскага, на якой стаіць славуты Дом БНР, імя братоў Луцкевічаў, вядомых прадстаўнікоў Беларускага Адраджэння, дзякуючы якім і была абвешчана незалежнасць БНР», – адзначалася ў калектыўным лісце.

Грамадскія актывісты ў чарговы раз звярталі ўвагу сталічных улад на тое, што чыноўнікі, якія павінны сур'ёзна ставіцца да вырашэння тапанімічных праблем, займаюцца папулізмам і дэмагогіяй: «святыя словы прамаўляюць без усведамлення самога сэнсу суверэнітэту і без сувязі з ключавымі імёнамі змагароў за незалежнасць. Гэтая рыторыка гучыць на фоне культу Леніна, Свярдлова, Калініна, Валадарскага, Мяснікяна (Мяснікова), Кнорына і соцень іншых бальшавіцкіх правадыроў, якія з 1918-га да 1941 года ўчынялі ў Беларусі тэрор: амаль усе арганізатары БНР, вядомыя і невядомыя, былі фізічна знішчаны. Выжылі толькі тыя, хто паспеў эмігрыраваць у Чэхію, Літву, ЗША. І мы павінны жыць і хадзіць па вуліцах, плошчах, завулках, названых імёнамі катаў нашага народа і іншых народаў. Імёны катаў апанавалі самыя прэстыжныя вуліцы і плошчы ў цэнтры беларускай сталіцы і не толькі.

Ленін з дапамогай прабіўнога таварыша Парвуса атрымаў велізарную шматмільённую суму імперскіх марак ад Германіі для развалу Расійскай імперыі. Ленін стаў арганізатарам тэрору на вялізных тэрыторыях, якія апынуліся ў складзе бальшавіцкай імперыі, аўтарам канцэнтрацыйных лагераў.

Свярдлоў імкнуўся ў расійскай рэвалюцыі стаць першай асобай, таму арганізаваў замах на свайго лідара – Леніна, а калі загінуў, то пасля сябе пакінуў сейф з нарабаваным золатам і срэбрам – 100 кілаграмаў.

Мяснікян (Мяснікоў), як і іншыя прыхадні, не прызнаваў ніякай беларускай незалежнасці, ніякай беларускай нацыі, ні беларускай мовы, якая тады гучала паўсюль.

Калінін у складзе ўсяго ЦК УКПБ выказаў згоду на расстрэл польскіх вайскоўцаў у Катыні, сярод якіх былі тысячы заходнебеларускіх жаўнераў Войска Польскага, нават два генералы з Гародні і адна жанчына.

Імёнамі гэткіх «герояў»-бальшавікоў у нас названы многія вуліцы, завулкі, плошчы, у гонар іх усталяваны помнікі і мемарыяльныя дошкі.

А вось увекавечыць памяць нашых самых відных адраджэнцаў – герояў БНР – адказным спецыялістам Мінгарвыканкама і Адміністрацыі не хапіла ні духу, ні смеласці!

Дарэчы, мінскія газеты ў 1917 годзе ясна пісалі, што пераварот у Петраградзе зрабілі ўзброеныя шайкі. Тэрыторыя Беларусі ў той час аказалася адкрытай і безабароннай перад такімі бандамі рабаўнікоў ды забойцаў, якія кінулі армію і чынілі разбой у Мінску і іншых гарадах Беларусі.

Вайна, якая ішла на тэрыторыі нашай краіны і на якой загінула звыш мільёна жыхароў-беларусаў, была справакавана варагуючымі імперыямі. А потым царызм, каб папоўніць свае страты ў вайне, ініцыяваў перасяленне нашых жыхароў у неабжытыя рэгіёны імперыі. Вось у такіх варунках у Беларусі пачалі гаспадарыць бальшавікі ўсіх масцей…»

У сваім звароце да сталічных улад грамадскія актывісты папрасілі «перамясціць мемарыяльны знак у гонар бацькоў Беларускага Адраджэння ў парку бліжэй да вуліцы Янкі Купалы. Усе вуліцы, плошчы і завулкі ў Мінску, а таксама ў іншых гарадах і мястэчках Рэспублікі Беларусь, названыя імёнамі бальшавіцкіх правадыроў, перайменаваць і вярнуць ім гістарычныя назвы, якія ўзніклі ў эпоху ВКЛ».

І вось адказ, які яны атрымалі з Мінскага гарвыканкама за подпісам намесніка старшыні **А.М.Цурана**:

«Усталяванне мемарыяльных дошак у г.Мінску ажыццяўляецца ў адпаведнасці з пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 19.09.2008 №1372 «Аб некаторых пытаннях стварэння (рэканструкцыі) і прыёмкі твораў манументальнага і манументальна-дэкаратыўнага мастацтва».

З улікам неадназначнасці меркаванняў па пытанні ўсталявання мемарыяльнай дошкі па вул.Валадарскага, 9 інфармуем, што на дадзены момант усталяванне вышэйназванай дошкі лічым немэтазгодным.

Дадаткова інфармуем аб тым, што памятны знак братам Луцкевічам усталяваны менавіта на тым месцы, дзе стаялі дамы сям'і Луцкевічаў, дзе ў 1896–1906 гг. жылі вядомыя беларускія дзеячы Антон і Іван Луцкевічы.

Па пытанні перайменавання вуліц г.Мінска інфармуем, што любыя перайменаванні элементаў вулічна-дарожнай сеткі ў г.Мінску ажыццяўляюцца ў выключных выпадках. Дадзеная працэдура прычыняе нязручнасці грамадзянам і патрабуе значных фінансавых выдаткаў».

Няма сэнсу каментаваць звычайную адпіску чыноўнікаў.

Сяргей КАВАЛЕНЯ.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Унікальны чэмпіянат

У Беларусі стартавала першынство Беларусі па футболе.

Ва ўсёй Еўропе з-за эпідэміі каранавіруса спынены футбольныя чэмпіянаты, і толькі нас гэта не датычыцца. Сітуацыя, можна сказаць, унікальная, бо замежным балельшчыкам глядзець больш няма чаго, а таму ўся ўвага – да чэмпіянату Беларусі, гульні якога нават сталі трансляваць у Расіі і Украіне.

«Ці могуць заўзятары не турбавацца з нагоды заражэння каранавірусам на трыбунах?» – пацікавіліся ў старшыні Федэрацыі футбола **Уладзіміра Базанава.**

«Яшчэ да матча за Суперкубак і чвэрцьфіналаў Кубка Беларусі мы размясцілі на сваім сайце метадычныя рэкамендацыі па прафілактыцы, дыягностыцы і лячэнні новай каранавіруснай інрфекцыі, – цытуе Базанава belta.by. – *Што тычыцца саміх стадыёнаў, то ніякага спецыяльнага кантролю на ўваходах не плануецца».*

Адным словам, як казаў знакаміты **Эдуард Васільевіч Малафееў**: *«Гульня – гэта бой, а ў баі тэмпературу не вымяраюць».*

А ў гэты час стала вядома, што чэмпіянат Еўропы па футболе – 2020 з-за пандэміі каранавіруса перанесены на 2021 год. Такое рашэнне было прынята на відэаканферэнцыі УЕФА пры ўдзеле 55 футбольных асацыяцый. Плануецца, што турнір пройдзе з 11 чэрвеня па 11 ліпеня 2021 года.

Таксама не вядома, што адбудзецца з астатнімі матчамі Лігі чэмпіёнаў і Лігі Еўропы. У прэсе фігуравала інфармацыя аб тым, што УЕФА плануе скараціць розыгрыш і правесці будучыя раўнды ў фармаце «фіналу чатырох». У гэтым выпадку ўсе клубы збяруцца ў адным месцы і згуляюць паміж сабой па адным матчы замест звычайных двух.

Матчы кваліфікацыі бліжэйшага чэмпіянату Еўропы, якія першапачаткова павінны былі адбыцца ў сакавіку, таксама будуць перанесены на чэрвень 2020 года. Гаворка ідзе ў тым ліку і пра паядынак паміж зборнымі Грузіі і Беларусі, які павінен быў прайсці ў Тбілісі 26 сакавіка. Праўда, не зразумела, як далей будзе развівацца сітуацыя з эпідэміяй, а таму пра дакладныя даты наогул казаць не даводзіцца.

«Народная Воля» задала пытанне некаторым айчынным футбольным спецыялістам: **«Ці трэба было ў такой сітуацыі пачынаць чэмпіянат Беларусі па футболе?»**

Вадзім ЖУК, суддзя міжнароднай катэгорыі:

– Я схіляюся да таго, што адкрыццё першынства трэба было перанесці на больш позні тэрмін. Цяпер не гуляюць ва Украіне, Расіі, краінах Балтыі, у Еўропе. У крайнім выпадку можна было праводзіць матчы без гледачоў. Навошта рызыкаваць?

Георгій КАНДРАЦЬЕЎ, трэнер зборнай Беларусі па футболе:

– На мой погляд, такой неабходнасці не было, таму што здароўе людзей – на першым месцы. Тым больш што матч нацыянальных зборных Грузіі і Беларусі перанесены, і гэта магло стаць дадатковым фактарам, каб адкласці чэмпіянат да лепшых часоў. Трэба было хаця б паглядзець, як далей будзе развівацца сітуацыя ў свеце і ў нашай краіне.

Валерый ІСАЕЎ, футбольны агент:

– Калі вярстаўся каляндар нацыянальнага чэмпіянату, шмат у чым сыходзілі з інтарэсаў зборнай, якая 26 сакавіка павінна была гуляць у матчы плэй-оф чэмпіянату Еўропы. Але гэты матч адмянілі, як адмянілі ўнутраныя спаборніцтвы многія нацыянальныя федэрацыі.

Слушна было б такім жа чынам паступіць і ў Беларусі, але федэрацыя вырашыла інакш. Па сутнасці, футбольныя чыноўнікі ўзялі на сябе адказнасць і за здароўе футбалістаў, і за здароўе тых футбольных балельшчыкаў, якіх заклікаюць прыходзіць на стадыёны. Будзем спадзявацца, што гэтыя чыноўнікі – вельмі сур'ёзныя людзі, якія нясуць поўную адказнасць за прынятыя імі рашэнні.

Алесь СІВЫ.

P.S. *Вынікі першага тура: «Энергетык-БДУ» (Мінск) – БАТЭ (Барысаў) – 3:1, «Шахцёр» (Салігорск) – «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна) – 0:1, «Дынама» (Брэст) – «Смалявічы» – 1:1, «Дынама» (Мінск) – «Рух» (Брэст) – 0:1, «Віцебск» – «Гарадзея» – 1:0, «Іслач» (Мінскі раён) – «Нёман» (Гродна) – 1:0, «Слуцк» – «Славія» (Мазыр) – 3:1, «Белшына» (Бабруйск) – «Мінск» – 1:3.*

Фота: fcminsk.by

Турнірнае становішча

Каманды	Гульні	Выйгрышы	Нічыі	Паражэнні	Мячы	Ачкі
Мінск	1	1	0	0	3–1	3
Слуцк	1	1	0	0	3–1	3
Энергетык-БДУ	1	1	0	0	3–1	3
Віцебск	1	1	0	0	1–0	3
Іслач	1	1	0	0	1–0	3
Рух	1	1	0	0	1–0	3
Тарпеда-БелАЗ	1	1	0	0	1–0	3
Дынама (Бр)	1	0	1	0	1–1	1
Смалявічы	1	0	1	0	1–1	1
Гарадзея	1	0	0	1	0–1	0
Дынама (Мн)	1	0	0	1	0–1	0
Нёман	1	0	0	1	0–1	0
Шахцёр	1	0	0	1	0–1	0
БАТЭ	1	0	0	1	1–3	0
Белшына	1	0	0	1	1–3	0
Славія	1	0	0	1	1–3	0

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Почему Наталка Бабина перешла на украинский язык

Белорусская писательница Наталка БАБИНА написала новую книгу причем на украинском. В начале января роман «Бодай, будка» вышел в большом киевском издательстве «Фолио» – в бумажном и электронном вариантах. В Беларуси книга в продаже появилась несколько раньше – тоже, естественно, по-украински. И тираж, как рассказала нам писательница, на книжных полках не залеживается. Я не могла не спросить Наталку, почему она решилась на такой провокационный шаг – поменять свой язык. В конце концов, он как состав крови – дается нам сверху. Или все-таки нет?..

– Я знаю, что ваша бабушка, уроженка Полесья, говорила по-украински, а вы провели рядом с ней, на юге Брестчины, чуть ли не все свое детство. Но вы, Наталка, состоялись как белорусская писательница. А теперь вдруг новый роман – по-украински… Почему?

– Этот вопрос мне задают на всех встречах с читателями, которые я сейчас провожу в рамках презентации своей книги. Я отвечу коротко: именно благодаря бабушке. Я чувствовала долг перед родным языком – а он родной, думаю, для многих моих земляков из Брестской области. Да, со мной произошла эволюция: я начинала писать по-белорусски, у меня вышли две достаточно успешные (без ложной скромности скажу) книги.

Но писательство – процесс интимный. Настал момент, когда я поняла, что если уж писать, то только по-украински.

– То есть по велению души.

– Несколько пафосно, но именно так. Главная героиня романа «Рыбин горад» Алка Бобылева перекочевала в новую книгу «Бодай, будка». Когда я писала первый роман, мне было очень интересно сконструировать мироощущение героини – женщины немножко за пятьдесят (мне-то самой тогда только исполнилось сорок). Во второй книжке Алка, кстати, осталась пятидесятилетней, возрастного перерыва не ощущается – ну, может быть, год. Хотя реально между написанием двух книг прошло десять лет. И действие опять происходит на Брестчине. Но вообще речь идет обо всей Беларуси.

– В новой книге также присутствует сильный политический фон?

– Да, я считаю, что он был необходим. Знаете, слово «идиот» в первоначальном греческом значении означало человека, который отказывается от участия в общественной жизни. Поэтому я говорю, что сейчас надо быть просто идиотом, чтобы избегать политики, бояться и не интересоваться ею. Так что и в моем новом романе политика, конечно, есть.

– Но политика может «утопить» художественное произведение в публицистику. Вам удалось этого избежать?

– Публицистики нет абсолютно, критики определяют книгу как фантастический триллер с элементами исторического, политического и женского романа. Микст элементов, из которых по большому счету и состоит наша жизнь. Почему триллер? Я сама люблю литературу с захватывающим сюжетом – чтобы не оторваться. Хотя это тоже решение не совсем сознательное. Не знаю, как другие, мои книжки пишутся сами собой, а моя задача – ждать. Ждать и записывать. Строка за строкой. Если спойлерить, как сейчас говорит молодежь, то по сюжету книги Алка Бобылева покупает себе новый дом. Это бывшее служебное жилье железнодорожников у самой дороги. Место имеет свой реальный прототип недалеко от той деревни, где я жила. Дом так и назывался у нас – «будка». Алка в ней поселяется, но вскоре случается катастрофа – на Беларусь нападают неизвестные силы: из космоса, с земли? Неизвестно. Но все понимают, что они силы зла. И 50-летняя хромая Алка, несчастная по жизни женщина, с горсткой друзей пробует бороться. И до самой последней страницы не понятно, увенчается ли эта борьба успехом.

– Вы переведете роман на белорусский?

– Я могу начать переводить его хоть сегодня – это вопрос заинтересованности белорусских издательств: будет ли у них желание издавать книгу? Кстати, желание польских издательств уже реализовалось: книга переводится на польский и в мае будет у читателя.

– Опять спрошу о политике. Насколько глубоко вы, мама троих детей, погружены в нее? Вы же все-таки человек, ответственный за семью.

– Я человек ответственный и именно поэтому не избегаю оценок в текстах. Хотя и не политический деятель, не член партии, не политолог. Но политика – это часть огромного айсберга, из которого складывается наша жизнь. Конечно, большая его часть – это что-то другое, гораздо более существенное и важное. Но не писать о его вершине было бы неправильно и даже подло – если бы я делала это сознательно. Да, в нашей стране своеобразная политическая обстановка, наверняка есть деятели культуры, которые предпочитают формулировку «я политикой не интересуюсь». Но это не обо мне. Более того, современное искусство без привязки к политике, пожалуй, почти никогда не может быть настоящим искусством.

– А кто они, ваши потенциальные читатели в Беларуси? У нас по-украински говорит только Брестская область и то, наверное, не вся.

– В последние годы у нас в стране такой большой интерес к украинскому языку и культуре!.. Я могу это сказать как человек, причастный к сети бесплатных курсов украинского языка, которые на сегодняшний день есть в Минске, Гомеле, Бресте, Гродно и Молодечно. И этим, считаю, мне можно гордиться.

– Люди, которые приходят на курсы, – они этнические украинцы?

– Люди приходят с очень разной мотивацией. Кому-то украинский нужен для учебы, для поступления в вузы Киева, Львова и Харькова. Кому-то для работы – у нас немало предприятий сотрудничают с Украиной. Есть люди, которые просто интересуются культурой соседней страны. Есть много тех, кого всколыхнули события 2014 года. А некоторые это делают в ответ на агрессию России. И очень много людей, у которых есть украинские корни, – через поколение, два или даже три. Я могу рассказать немало просто фантастических историй, которые говорят о том, что свои национальные корни не обрубишь никогда. Например, пришла праправнучка крепостного, привезенного на наши земли из Запорожья. По-украински она не знает ни слова, но вдруг через пару занятий начинает говорить! Знаете, мороз по коже… Хотя в современном глобалистском обществе об идентичности даже немодно упоминать.

– Я бы сказала, что в Европе, США вопрос идентичности не актуален.

– Не актуален – или его специально делают неактуальным? Это еще надо посмотреть. Это один из вопросов, на которые я пытаюсь найти ответ в своей новой книге. Тем более что по тем, кто приходит на наши курсы, я вижу, что люди не хотят отказываться от своих корней. Родной язык пробивается сквозь столетия! Это происходит на каком-то иррациональном уровне. И слава Богу! Очень важно, что такие близкие народы, как белорусы и украинцы, взаимно друг другом интересуются.

Елена МОЛОЧКО.

СЛЫШАЛИ?

От коронавируса можно застраховаться

Такую услугу сегодня своим клиентам предлагает компания «Белгосстрах».

В «Белгосстрахе» можно оформить комплексную страховку от опасных заболеваний, в том числе и инфекционных. В перечне заболеваний – тиф, сальмонеллез, дифтерия, вирусный гепатит А, холера, а также коронавирусная инфекция.

«При страховой сумме 3000 белорусских рублей страховой взнос составит 30 белорусских рублей! – говорится в информационных материалах «Белгосстраха». – *При наступлении страхового случая установлены следующие размеры страховых выплат: смерть – 3000 рублей, временная утрата трудоспособности до 21 календарного дня – 450 рублей, свыше 21 дня – 600 рублей».*

«Деньги небольшие, но выплаты хорошие получаются, – комментируют в офисе компании. – *Мы всем предлагаем этот вид страхования, тем более сегодня это актуально».*

Правда, несмотря на панику из-за коронавируса, очередей на оформление страховок в офисах «Белгосстраха» сегодня не наблюдается.

ТЕМ ВРЕМЕНЕМ

Какие расходы возместят по страховке?

Если за границей вы заразились коронавирусом, но были застрахованы, вам гарантируется оплата расходов по оказанию скорой и неотложной медицинской помощи, включая медицинскую эвакуацию, медикаментозное лечение.

Для этого необходим договор по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу или комплексному добровольному страхованию туристов.

«Выявление у застрахованных лиц вируса, помещение их в карантин, возвращение на родину после окончания карантина, вакцинация от вирусных заболеваний и иные профилактические меры (в том числе приобретение препаратов для профилактики ОРЗ и средств индивидуальной защиты) не относятся к страховым случаям и возмещению не подлежат», – говорится на сайте компании.

Расходы также будут возмещены, если в период действия договора у выгодоприобретателя, его несовершеннолетнего ребенка либо близкого родственника в возрасте старше 60 лет диагностировали коронавирус, в связи с чем властями вокзала, аэропорта, авиакомпании официально запрещена посадка в транспортное средство.

При этом пребывание в карантине и связанные с этим расходы (в том числе по ожиданию рейса, приобретению билетов) не являются страховым случаем и не возмещаются.

«Заражение коронавирусом при наличии договора по риску «впервые выявленное заболевание» будет приниматься страховщиком к рассмотрению и страховой выплате в соответствии с условиями страхования», – разъясняют в компании.

Марина КОКТЫШ.

НЕСТАНДАРТ

Денис МАЦУЕВ, пианист:
«Музыка лечит»

Онлайн-концерт пианиста Дениса Мацуева в Московской филармонии посмотрели более 1,5 миллиона человек! Музыкант исполнил фортепианный цикл Петра Ильича Чайковского «Времена года».

Из-за угрозы распространения коронавируса Московская филармония на время ограничения массовых мероприятий организовала проект «Домашний сезон», который продлится до 10 апреля.

«Все находятся в нервном состоянии, – говорит Денис Мацуев. – *Я всегда, когда нервничаю, подхожу к инструменту – и всё проходит. Я знаю, что музыка лечит».*

В концертной серии примут участие многие известные исполнители. Они согласились поддержать инициативу бесплатно.

Одна из благодарных слушательниц концерта Дениса Мацуева поделилась своими впечатлениями:

«Это гораздо лучше, чем просто слушать новости и печалиться о том, что, скорее всего, никакого света в конце тоннеля нет. А здесь всегда какие-то положительные эмоции, всегда есть над чем подумать, над каждым музыкальным произведением, над каждым спектаклем. Всегда остается какое-то послевкусие, хочется с кем-то обсудить, кому-то позвонить, пообщаться».

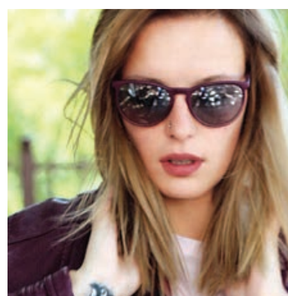
Надо сказать, что билеты на концерт пианиста в Большом театре Беларуси, запланированный на 13 апреля 2020 года, стоили от 54 до 354 рублей.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«Мы нават штангі апрацоўваем антысептыкам...»

Беларускія спартсмены і трэнеры распавялі «Народнай Волі», як каранавірус паўплываў на іх жыццё.

Ганна ГУСЬКОВА, алімпійская чэмпіёнка па фрыстайле:

– Ужо надакучыла, што ўсе гавораць пра каранавірус. З кожнага вугла – толькі пра гэта, у людзей нейкі масавы псіхоз. Зразумела, што сітуацыя ў некаторых выклікае страх, але ж не трэба дадаткова накручваць паніку.

На маю думку, трэба не панікаваць, а прытрымлівацца пэўных правілаў, каб не захварэць: пастаянна апрацоўваць рукі антысептыкамі, паменш знаходзіцца ў месцах, дзе праводзяцца масавыя мерапрыемствы, і быць далей ад людзей з кашлем.

На спартыўныя планы сітуацыя асабліва не паўплывала, бо ў фрыстайлістаў сезон ужо закончыўся. Нас пастаянна правяраюць спартыўныя медыкі. Быццам бы ўсе здаровыя.

Вольга УЛАСАВА, галоўны трэнер зборнай Беларусі па скачках на батуце:

– Эпідэмія каранавіруса ва ўсім свеце канкрэтна ўдарыла па падрыхтоўцы нацыянальнай каманды. Адменены рэспубліканскі турнір, які павінен быў прайсці напрыканцы гэтага месяца ў Віцебску, і красавіцкі этап Кубка свету ў Італіі. Пакуль пад пытаннем правядзенне 3–5 мая чэмпіянату Еўропы ў Швецыі. А перад Алімпіядай давядзецца правесці тры старты запар – у Італіі, Партугаліі і Швейцарыі.

Адным словам, уся падрыхтоўка да Гульняў сарвалася. Зараз мы, што называецца, варымся ва ўласнай кашы, бо спаборніцтваў няма. Думаю, Алімпіяду ў гэтым годзе не адменяць, хаця было б лагічна яе перанесці, каб была нармальная падрыхтоўка.

А ў астатнім, здаецца, усё нармальна. Ніхто не кашляе, тэмпература ва ўсіх у норме. Спартсмены п'юць вітамін С і комплекс вітамінаў. Калі нехта адчувае сябе дрэнна, доктар адразу прымае меры.

Віталь ГУРКОЎ, неаднаразовы чэмпіён свету па тайскім боксе:

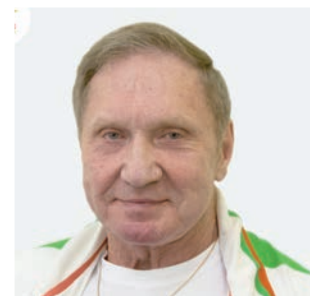

– На рабоце нашага спартыўнага клуба сітуацыя практычна не адбілася, каранцін мы не ўводзілі. І не скажаш, што на трэніроўкі стала менш прыходзіць людзей. Хаця апошнім часам я заўважыў, што ў Мінску стала менш машын.

Але ў планы каранавірус, безумоўна, уносіць свае карэктывы. Напрыклад, я павінен быў выступіць 19 сакавіка ў адным са сталічных клубаў з гуртом «Лялькі», але пакуль наогул не вядома, ці адбудзецца мерапрыемства. Не выключана, што яго перанясуць.

Якія асабіста я ўжываю меры, каб засцерагчыся ад хваробы? Выключна народныя метады! Днём – фізкультура, вечарам – лазня і ўнутраная дэзінфекцыя.

Віктар ШАРШУКОЎ, галоўны трэнер мужчынскай нацыянальнай каманды па цяжкай атлетыцы:

– У нашых планах па падрыхтоўцы да Алімпіяды нічога не мяняецца. Рыхтуемся да чэмпіянату Еўропы ў Маскве, які з красавіка перанесены на чэрвень, а таксама да чэмпіянату свету сярод атлетаў да 20 гадоў.

Ведаю, што ў некаторых краінах каманды распусцілі, але ў нас – поўная мабілізацыя. Мацнейшыя атлеты ўсе разам знаходзяцца на базе ў «Стайках». Гатовы тут трэніравацца ў аўтаномным рэжыме і перачакаць усе непрыемнасці.

Таксама прыняты дадатковыя меры перасцярогі ад інфекцыі. На базе кожныя тры гадзіны праходзіць санітарная ўборка, паставілі лямпы, якія іанізуюць паветра. Хлопцаў я не выпускаю ў горад, да мінімуму зведзены ўсе кантакты.

Хапае ў нас антысептыкаў, нават штангі імі праціраем. Два разы на тыдзень урач правярае ва ўсіх тэмпературу. Адным словам, робім усё магчымае і немагчымае, каб не захварэць.

Алесь СІВЫ.

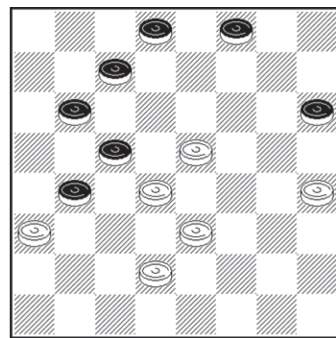
ТЫМ ЧАСАМ

Як паведамляе Міністэрства спорту і турызму, усім арганізацыям, падпарадкаваным іх ведамству, а таксама абласным і мінскаму гарадскому ўпраўленням спорту і турызму рэкамендавана да 6 красавіка адмяніць з наступным пераносам на пазнейшыя тэрміны спартыўныя і спартыўна-масавыя мерапрыемствы з удзелам дзяцей і падлеткаў. Тое ж самае тычыцца і міжнародных спартыўных спаборніцтваў на тэрыторыі Беларусі.

ШАШКІ

Бліц- конкурс

Прапануем заданні чарговага бліц-конкурсу. Знайдзіце выйгрыш за белых у прапанаваных пазіцыях. Аўтары – мінчане **Валерый Свізінскі** (№1 і №2), **Леанід Рыбакоў** (№3 і №4), **Віктар Шульга** (№5).

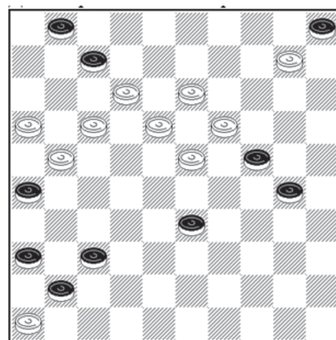
№1 *(гл.дыяграму)* **Белыя**: a3, d2, d4, e3, e5, h4 (6).
Чорныя: b4, b6, c5, c7, d8, f8, h6 (7).
№2 **Белыя**: a3, b4, c1, d2, f4, g3, g5, h4 (8).
Чорныя: a5, c5, d6, d8, e5, h6 (6).
№3 **Белыя**: дамкі a5, b6, f8 (3).
Чорныя: простая d2, дамка e1 (2).
№4 **Белыя**: простая d6, дамкі a3, d8, e7 (4).
Чорныя: простая e3, дамка g7 (2).
№5 **Белыя**: a5, b6, c3, d4, e1, e5, f4, g3, g5, h4 (10).
Чорныя: b4, b8, c7, d2, d8, e7, f2, f8, h2 (9).

Міжнародныя вопыты

Мінчанін **Леанід Рыбакоў** вядомы нашым чытачам як складальнік эцюдаў у рускія шашкі. На гэты раз ён прапануе на іх суд свае вопыты на 100-клетачнай дошцы.

№6 **Белыя**: простая 22, дамкі 11, 13 (3).
Чорныя: простыя 3, 14, 23, дамка 32 (4).
16(46**ABC**), 8, 17, 5 х. **A**(49), 22-18, 13-27 х. **B**(41), 13-18, 17, 46 х. **C**(9), 4(46**DE**), 4-18, 17, 5 х.**D**(41), 4-18, 17, 46 х.**E**(49),22-18, 4-27 х.
№7 **Белыя**: простая 14, дамкі 30, 36 (3).
Чорныя: простыя 5, 12, 32, дамка 38 (4).
I10, 47(49**AB**), 43, 26(38), 48 х. **A**(38-20), 15(37), 47(20, 41), 19 х. **B**(15), 30-24(38), 26 х. **I**47(37, 41**II**) =. **II**(42), 10, 19 х.
№8 **Белыя**: простая 9, дамка 36 (2).
Чорныя: простыя 16, 17, 28, 40 (4).
3(45/44**ABC**), 21, 50 х. **A**(33), 21, 35 х. **B**(16-21), 27, 35 х. **C**(17-21, 32), 27, 45 х.

Далей прыводзім міжнародныя кампазіцыі вядучага рубрыкі.

№8 *(гл.дыяграму)* **Белыя**: 10, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 46 (10).
Чорныя: 1, 5, 7, 24, 26, 30, 33, 36, 37, 41 (10).
13-8, 3(29), 7(14**AB**), 17, 8, 15, 41 х. **A**(12), 25(17**C**),48, 47 х. **C**(14), 3, 15, 41 х.**B**(17),25, 37, 39 х.
№9 **Белыя**: 23, 25, 29, 39, 40, 41, 47 (7).
Чорныя: 9, 12, 18, 27, 35, 36, 38 (7).
24(33), 42, 3(38:47), 15 х.
№10 **Белыя**: простыя 12, 42, дамкі 3, 20 (4).
Чорныя: простыя 16, 26, 30, дамка 8 (4).
37(17), 21(27**A**), 38(27-31**B**), 47, 35 х.**B**(34), 16(39**C**), 49 х.**C**(40), 11(45), 50 х.**A**(17), 25/33(35), 39(17-21), 44(27**D**),49(21), 37-32, 16, 11, 50 х.**D**(26),49(21, 40), 11(45), 50 х.
№11 **Белыя**: простыя 16, 24, дамкі 2, 30 (4).
Чорныя: простыя 15, 21, 27, 32, 35, 37, 42 (7).
20(35:24**A**), 35, 31, 47 х. A(15:24), 37, 47(40), 11(45), 50 х.
№12 **Белыя**: простыя 21, 24, 29, 41, 45, 50, дамкі 26, 27, 31, 47 (10).
Чорныя: простыя 10, 16 (2).
Белыя пачынаюць і замыкаюць дамку і шашку чорных:
44(14**A**), 19, 45-40, 31-36, 27-31, 36-41, 26-37 [(**46**)36]. **A**(15), 43, 47-38, 26-21, 20, 39, 49 [(**50**)44].

Супаставім рашэнні

«Народная Воля» ад 11 лютага 2020 года.
№1 – fe3,d4,g3, ab2, c3, g7(f6, g3), f6(d6), g7x.
№2 – cb6!(c5), d4!(g5), f4!, b6x.
№3 – de5(c7), b6(c5),gf6, f6, f4, d8x.
№4 – f6, f2, d6, c5, c7(d6), g1, c3x.
№5 – d6, c7(b6),c7,f6, d2x.
№6 – bc5, g5, e7, a7(hg3), ac5(h2), f2(e3), g3x.
№7 – b8(g7), h8, c1(ab2, d2), c3 x.
№8 – 22, 14, 3, 5 x.
№9 – 32, 41, 35-30, 15-10, 5, 49x.

Дакладныя адказы даслалі: **Аляксандра Камінская** (Вілейка), **Юрый Голікаў** (Цвер, Расія), **Эдуард Дамброўскі, Віталь Варушыла, Іван Наўроцкі** (Мінск), **Уладзімір Бандарык** (в. Лугавая Слабада Мінскага раёна), **Уладзімір Валчкоў** (Маладзечна), **Леанід Жыхар, Фёдар Карпей** (Мядзел), **Ігар Ананіч, Павел Каролік** (Гродна), **Уладзімір Панько** (Камянец), **Сяргей Бурко** (Орша), **Анатолій Чумакоў** (Светлагорск).

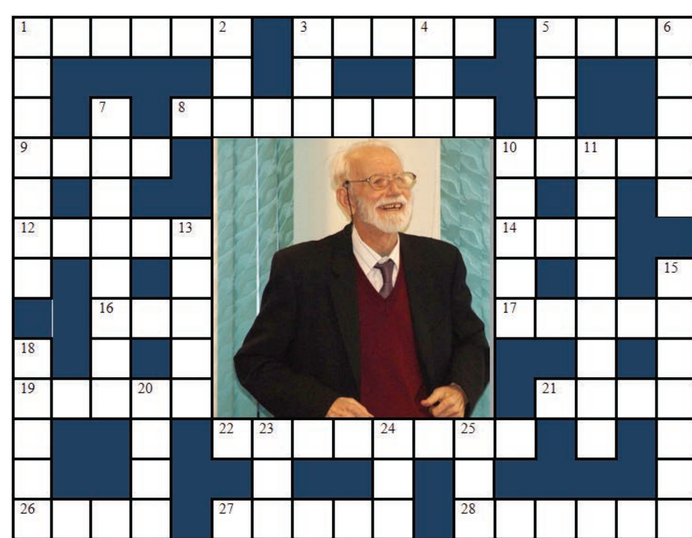
Дзякуем за лісты і спадзяёмся на вашу далейшую актыўнасць.
Свае лісты дасылайце на адрас:
220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а, «Шашкі»
або на электронны адрас рэдакцыі: ***shulga.checkers@gmail.com***.

Віктар ШУЛЬГА,
міжнародны майстар спорту па шашачнай кампазіцыі.

КРЫЖАВАНКА

«Гартаваныя у «Полымі», пешчаныя ў «Маладосці»...»

Прысвячаецца светлай памяці беларускіх пісьменнікаў Міколы Аўрамчыка і Леаніда Дайнекі

Па гарызанталі: 1.«Маладосць і «...» – літаратурна-мастацкія часопісы, у якіх працаваў паэт, празаік, перакладчык, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны Мікола Аўрамчык. 14 студзеня – 100 гадоў з дня яго нараджэння. 3.«... добры, Мінск!» – верш М.Аўрамчыка. 5.«... ваўкалака» – гістарычны раман Леаніда Дайнекі, за які, як і за раман «Меч князя Вячкі», пісьменнік быў узнагароджаны прэміяй К.Каліноўскага. Таксама ён быў уганараваны медалём «500-годдзе Аршанскай бітвы». 28 студзеня – 80 гадоў з дня нараджэння пісьменніка. 8.Буйны беларускі горад, дзе ў раённай газеце «Камуніст» быў упершыню надрукаваны верш М.Аўрамчыка. 9.«Той налева, той направа – // сыцейшая бы куцця. // А ... шукае праўды // За цану жыцця» – з верша Л.Геніюш «Паэт». 10.«Мая ... саракавая» – зборнік вершаў Л.Дайнекі (1979 г.). 12.Намеценая ветрам гурба снегу. 14.Лёд пачарнеў, ... шуміць – чакай адлігі (прыкм.). 16.Адміністрацыйна-тэрытарыяльная адзінка ў Грэцыі. 17.«Мабыць, адтаго і слова «краты» // Нездарма на ўвазе меў ... , // Ёміста назваўшы партакратамі // Крымінальна-палітычны зброд» – з верша М.Аўрамчыка «Метамарфоза». 19. «... жураўлёў» – верш М.Аўрамчыка, якому ў 1939 годзе даў высокую адзнаку Я.Колас. 21.Адзінка падліку выйгрышаў у спартыўных спаборніцтвах. 22.Лятальны апарат. 26. ... не лета, у шубу адзета (прык.). 27.«Не трапіў жа я ў сталінскі ..., // Таму, што нарадзіўся пазнавата» – з верша М.Аўрамчыка «Хоць я не дзяк». 28.Назва зборніка вершаў для дзяцей М.Аўрамчыка (1950 г.).

Па вертыкалі: 1.Узоры правільнага і прыгожага пісьма. 2.Рэчаіснасць. 3.Тое, што і падарунак. 4.Беражы ... у вялікі мароз (прык.). 5.Якое ..., такое і племя (прык.). 6.Сведчанне чаго-небудзь. 7.Устройства, якое выкарыстоўваецца для ўзаемадзеяння карыстальніка (аператара) з камп'ютарам. 10. Вялікі камень. 11.«... былых канагонаў» – зборнік вершаў М.Аўрамчыка, за які ён быў узнагароджаны літаратурнай прэміяй імя Я.Купалы (1964 г.). 13.Тое, што і памідор. 15.Дастаўка, адвоз чаго-, каго-небудзь куды-небудзь. 18.Кошка сцяну дзярэ – да непагадзі, клубком ляжыць – на ... (прыкм.). 20.«На Новы год пасвяткаваць // У горад завітала ...» – з верша «Ёлка» М.Танка, якога М.Аўрамчык лічыў сваім настаўнікам. 23.Каманда сабакам на паляванні. 24.«Любіце і шануйце, як святыню, роднае слова, з якім вас літасцівы ... на свет пусціў» (Ф.Скарына). 25.На ... загрымела – будзе холад (прыкм.).

Адказы на крыжаванку

Па гарызанталі: 1.«Полымя». 3.Дзень. 5.След. 8.Бабруйск. 9.Паэт. 10.Вясна. 12.Сумёт. 14.Лес. 16.Ном. 17. Народ. 19.Адлёт. 21.Ачко. 22.Карабель. 26.Зіма. 27.ГУЛАГ. 28.«Дружба».

Па вертыкалі: 1.Пропісь. 2.Ява. 3.Дар. 4.Нос. 5.Семя. 6.Доказ. 7.Тэрмінал. 10.Валун. 11.Сустрэча. 13.Тамат. 15.Адвозка. 18.Мароз. 20.Ёлка. 23.Ату! 24.Бог. 25.Лёд.

Лявон ЦЕЛЕШ.
г.Дзяржынск.

ЧУЛІ?

Скульптура Святога Губерта з'явіцца ў Гродне

Плануецца, што скульптуру сярэднявечнаму заступніку горада ўсталююць побач з Домам прафсаюзаў.

Метровая бронзавая фігура Святога Губерта ўзвысіцца на пастаменце вышынёй 2,5 метра. Эскізны праект помніка ўжо падрыхтаваны гродзенскім скульптарам **Уладзімірам Панцялеевым**.

Святы Губерт лічыцца патронам паляўнічых і заступнікам жывёл. Алень Святога Губерта змешчаны на гербе горада. Першая знойдзеная выява герба на пячатцы горада датуецца 1565 годам. Герб афіцыйна зацверджаны Гродзенскім гарадскім Саветам.

На пачатку двухтысячных гадоў гродзенцы пачалі адзначаць Дзень Святога Губерта, а з 2013 года гарадскія ўлады ў лістападзе на Дзень горада афіцыйна праводзяць мерапрыемствы ў гонар заступніка Гродна.

Паданне пра тое, як перад Губертам з'явіўся алень з залатым крыжам паміж рагоў, дагэтуль вельмі папулярнае ў гродзенцаў.

Міхал КАРНЕВІЧ.

Адрас рэдакцыі: 220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info
Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.
Заснавальнік, выдавец і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Паколькі ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 23.03.2020 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 22 012 экз. Заказ № 886.